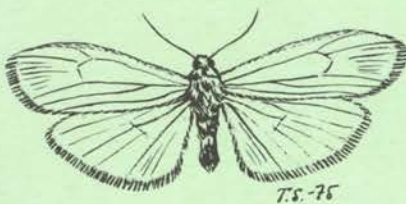

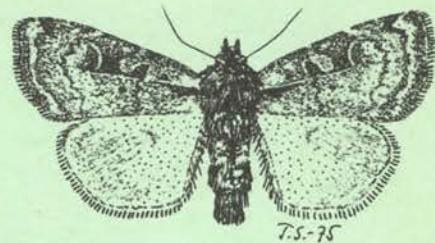
Erynnis tages (L.)
28 mm

Thersamonia dispar (Hw.)
40 mm

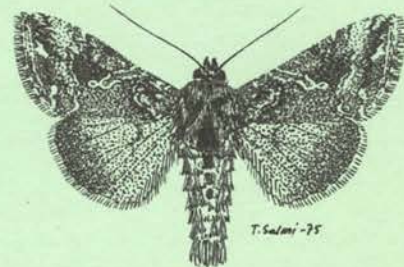
Systropha sororcula (Hfn.)
26 mm

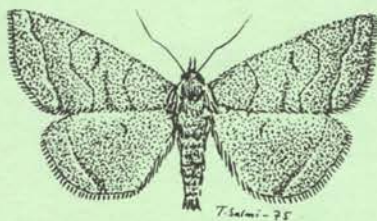
Amathes collina (B.)
(1971) (Ik, Ka, Kl)
28 mm

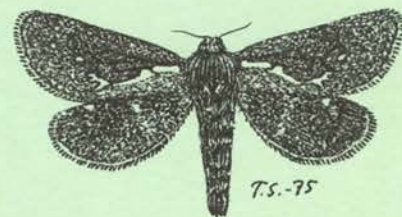
Archanara geminipuncta (Hw.)
26 mm

Ctenoplusia ni (Hb.)
33 mm

Zanclognatha tarsicrinalis (Knoch)
26 mm

Hepialus lupulinus (L.)
30 mm

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf

Topeliuksen 3a A 12, Helsinki 26
10.1.1972

Kiertokirje N:o 1/1972

JOULUKUUN KOKOUS

Joulukuun kokouksessa 8.12.1971 oli läsnä 92 henkeä.

Viralliset asiat

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: JAAKKO KANERVA, ANTTI NURMI, JUKKA MYÖHÄNEN. Uusiksi jäseniksi ehdoteettiin seuraavia henkilöitä: RAIMO LAHTINEN, SIRKKA MARJATTA LEPPÄLÄ, MATTI KAI KOLHO, JARMO JUHANI LAITINEN, REINO TAPIO SEPPÄNEN.

Esitelmä

Illan esitelmän piti VESA VARIS aiheesta kokoelman järjestäminen. Esitys aiheutti vilkasta keskustelua. Selostus esityksestä myöhemmin.

Ilmoitusasioita

Sihteeri ilmoitti, että syyskuussa tilatut ottopaikkaetiketit ovat valmistuneet. tilaajat voivat lunastaa etikettinsä yllämainitusta ••. Noutamisesta parasta sopia etukäteen puhelimitse rva Jalas, puh. 49 39 40. Lunastamattomat etiketit voidaan lunastaa myös tammikuun kokouksessa.

Tiedotettiin, että seura ryhtyy laatimaan jäsenistöstään jäsenmatrikkelia. Matrikkelitietojen keräämisen suorittaa MARTTI ATTILA. Tarvittavien tietojen saamiseksi tullaan monistamaan tiedustelulomake, joka lähetetään kaikille seuran jäsenille. Jäsenistöä kehoitetaan palauttamaan tiedustelulomake 100 %sti. Vain siten saadaan tarvittavat tiedot.

Kokouksen jälkeen oli pikkujouluillanvietto Laulu-Miesten ravintolassa. Paikalla oli noin 30 jäsentä. Ilta kului rattoisan rupattelun ja parin kilpailun merkeissä.

ILMARI JOKINEN esitteli uusia Styrox-muovista valmistettuja hyönteislaatikoita. Esittelylehtinen kiertokirjeen liitteenä.

Tiedonantoja

Marraskuun kokouksessa ilmoitettuja:

PARASEMIA PLANTAGINIS: Erkki Franssila esitti EH:Sääksmäeltä Kaarle Franssilan ottaman naaras-yksilön, joka on ulkonäöltään kuin koirasmuoto hospita.

ZYGAENA MELILOTTI: Erkki Franssila esitti V:Sammatti ottamansa yksilön, jolla etusiipien punaiset täplät ovat levinneet melkein koko siivet peittäviksi.

TALAEPORIA BOREALIS: Esko Suomalainen ilmoitti löytäneensä toukokuussa 1971 U:Povoon mlk:n Aminsbystä toukan, josta kehittyi T.borealis koiras-yksilö. Laji tunnetaan eteläisinnä maastamme Kn:Paltamo (E.A.Hellman).

PYRAUSTA STICTICALIS: Juho Alyas ilmoitti tämän lajin U:Porvoon mlk, Vekkoski 7.8.71 ja 13.8.71.

LASPEYRESIA LEGUMINANA Zell.: J. Jalava näytti tämän maalle uuden lajin. Hän oli saanut sen U:Espoon kartano. Laji esiintyy jokseenkin yleisenä Keski-Euroopassa, Baltian maissa, Siperiassa, Tanskassa ja Etelä-Ruotsissa. Toukka talvehtii pyökin, vaahteran ja lepän kuoren alla, mutta ei ole varmaa syökö se näitä kasveja.

Joulukuun kokouksessa ilmoitettuja:

LOPELLE uusia lajeja: Jorma Wettenhovi ilmoitti 10 Lopelle uutta lajia. Arno Kullberg vuorostaan ilmoitti 57 Lopelle uutta lajia.

Näistä mainittakoon erittäin mielenkiintoisena Eupithecia denotata A. Kullberg leg. 1970. Lopen lajimäärä on nyt 415.

- RIIHIMÄELLE uusia lajeja: Arno Kullberg ilmoitti 21 Riihimäelle uutta lajia. Tunnettu lajimäärä on nyt 483.
- VANESSA IO: U:Helsinki, Vuosaari 24.5.71 1 yks. Petri Grönlund leg. U:Kirkkonummi i yks 19.8.1971 Pekka Sundell leg.
- VANESSA ATALANTA: U:Kirkkonummi 3 yks, 18, 19 ja 20.8.1971 Pekka Sundell leg. U: Espoo, Tapiola 3 yks 14.8 ja 18.8.1971 syötillä Eero Halmo leg. ilmoitti Reino Seppänen.
- GLUPHISIA CRENATA: Ilkka Jalas ilmoitti, että Christer Hublin oli saanut tätä lajia hyvin myöhäisen yksilön (k) 28.8.1971 PS: Tervo, Viitasaari.
- CALOTAENIA CELSIA: Juho Alvas ilmoitti saaneensa hyvin aberratiivisen yksilön, jolta poikkiviirut puuttuivat niin että jäljellä on vain pisteet kummassakin etusiivessä. 25.8.71 U:Porvoon mlk.
- MOMPHA (ANYBIA) EPILOBIELLA Römer: V J Karvonen ilmoitti saaneensa lajin maalle uutena 16.7.1961 Vihti, Siikajärvi. Yksilö tuli valolle. Laji tunnetaan ennestään kaikista Skandinaavian maista ja Baltian maista.
- NOTRIS LEMNISCELLA: V J Karvonen ilmoitti saaneensa lajin valorysällä Tvärminnen kylästä (U) elokuussa 1971. Antti Aalto ja Kalevi Keynäs saivat myös tämän lajin samoilta seuduilta elokuussa 1971. Lajia tunnetaan tätä ennen maasta vain yksi yksilö.

TAMMIKUUN KOKOUS

Tammikuun kokous pidetään keskiviikkona 19.1.1972 klo 19,15 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen isossa luentosalissa. Os. Pohj. Rautatiekatu 13. JOUKO KAISILA kertoilee kokouksessa keräilyäatkasta Portugaliin.

Tervetuloa

Sihteeri

Lyhennelmä esitelmästä 10.11.1971

MARTTI ATTILA: Perhoskeräilyä Ahvenanmaalla

Havainnot perustuvat pääasiassa kesien 1969-71 keräilytuloksiin. Pyydystys on ollut jokaviikkoista Föglön pohjoisosassa (2-4 kestorysää) sekä Maarianhaminassa (1-3 rysää). Lyhyempiä periodeja on keräilyä ollut Lemlannissa, Uckerössa ja Kumlingessa sekä satunnaista pyyntiä useissa muissa kunnissa. Aevähavainnot ovat vuodelta 1970 ja syyshavainnot vuodelta 1971. Seuraavissa lajitiedoissa on käytetty ottopaikoista vain em kuntiin viittaavia lyhenteitä. s= syöteillä saatu laji.

Huhti- toukokuu

Varhaisimmat kevätlajit ovat P.pilosaria (muut saaneet L) sekä B.stratarius (F,L) ja E.lanestris (F). Näistä P.pilosariaa näkee enää vähän toukokuussa. Muita varhaisia kevätlajjeja ovat aikuistalvehtijat kuten C. erythrocephala (F,L,s), C.vau-punctatum (F,L,s), L.ornithopus (F,L,s) sekä C.siterata. Huhtikuun lopulta - toukokuun alusta sadaan lisäksi seuraavia lajeja: O.stabilis ja cruda (F,L,s). E.badiata alkaa tavallisesti lentonsa vasta toukokuun puolella. Useimpia em lajeista saadaan vielä toukokuun lopullakin, jopa joskus kesäkuun alussakin, mutta yksilöt ovat luonnollisesti tällöin huonokuntoisia. E.badiataa on haettava yöllä lennosta ruusupensaiden lähetyviltä, sillä laji on huono valolle tulija.

Kesäkuu

Kuukauden vaihteen tienoilla lentonsa aloittavia ovat mm A.hyperici (F), C.punctaria (F), sekä E.dodoneata (F). Juhannuksen aikoihin runsaimmillaan lentäviä ovat mm P.mnemosyne ja M.cinxia, yleisiä koko maakunnassa sopivilla paikoilla. S.fagi(F,M), A.alni (F,M), H.albimacula (F) myös kukilta, C.lucifuga (F), C.lactucae(F,L) myös kukilta, A.extrema,

(F,M), *A.albulata* (M,F,L) parhaiten haavilla lennosta, *S.lunaria* ja *S.tetralunaria* (M,F,L). Kesäkuussa voi päivällä auringonpaisteessa etsiä ~~XXXXX~~ *Polygala*-kasvustoista lennosta *P.viridaria* (F,L) lajia. Tässä kuussa aloittavat lentonsa lisäksi mm seuraavat: *C.ligustri* (F,L,s), *A.asclepiadis* (F) myös kukilta sekä *E.pupillata*, lähinnä Kökar.

Heinäkuu

Tyypillisiä heinäkuun lajeja ovat mm *P.apollo* (nyk.läh. F), *H.comma* kuun jälkipuoliskolta alkaen (lähes kaikkialla), *M.castrense* (F), *M.trigrammica* (jo kesäkuun loppupuolelta (M,F,L,s), *P.jota* (F,M), *R.vibicaria* (F,M), *S.deversaria* (F,M), *N.cucullatella* (F,M) vielä elokuussa, *R.strigula* (F). Pitkän lentoajan omaavia ovat mm *N.orbona*, (F,E), *N.fimbriata* (F), *A.lithoxylea* (F,s), *T.atriplicis* (F,E,Kökar, Jomala,s), *P.umbra* (F,s). Näistä lajeista saa kuitenkin priimoja lähinnä vain heinäkuussa. Vain yksi havainto on lajeista *A.lucernea* (F), *L.fasciana* (M). Heinä-elokuun lajeja ovat lisäksi mm *T.matura* (F,M,E,s), *Z.tarsiplumalis* (M,F), *P.vetulata* (F,M), *C.fulvata* (M,F), *T.cognata* (M,F), *P.bifaciata* (M,F), *A.syringaria* (M) sekä *H.sylvinus* (kaikkialla).

Elokuu

Edellisten lisäksi ilmaantuu elokuun alkupuolella saaliiseen mm *T.betulae* (syötillä F), *T.quercus* (F,L), *L.trifolii* (F.Kumlinge) (jo heinäkuussa), *L.monacha* (F), *C.promissa* (F), *L.deplana* (L,s). Tyypillisiä koko elokuun lajeja ovat mm *P.depuncta* (kaikkialla), *Aicastanea* (M,F), *A.berbera* (F,L,M,s), *L.testacea* (E,L,F), *H.crinanensis*, *P.transversata* (L,F,s) sekä *E.fuscantaria* (kaikkialla). Eckeröstä on tullut 2 exx *C.lichenaria* elokuun alussa joskin laji lentää jo heinäkuussa. N.io on laji, jota hyvinä vuosina saa pitkin maakuntaa elosyyskuussa sekä lajin talvehdittua, myös keväällä. *C.pyralinaa* on tullut elokuussa (E,M,Sund). Loppukuun lajeista mainittakoon *E.recussa* (F,Ku), *A.praecox* (E), *A.polymita* (Ku,F,Jomala,Sund), *A.nitida* (Jomala) sekä *E.erosaria* (F).

Syys- lokakuu

Monet elokuun lajeista lentelevät vielä ainakin syyskuun alkupuolella. Lisäksi mainittakoon mm *G.aprilina* (F,L,s) ja *D.protea* (F,L,s). Syyskuun puolenvälin tienoilla tulevat mukaan *L.ornithopus*, *C.erythrocephala*, *C.vau-punctatum*, *A.macilentata* (L,F) ja *C.aurago* (L). Kuun loppupuolella aloittavat lentonsa *O.dilutata*, *O.christyi* sekä *C.siterata* (kaikki F,L). Lokakuun kynnyksellä aloittavat lentonsa *E.erythrocephala* (F) ja *E.aurantiaria* (f). Keräilykausi jatkuu syksyn edistymisestä riippuen usein vielä lokakuun lopulle, jopa marraskuuhun.

SUOMEN PERHOSTUTKIAJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf
Topeliuksenkat. 3a A 12, Helsinki 26
Puh. 49 39 40

27.1.1972

Kiertokirja N:o 2/1972

TAMMIKUUN KOKOUS

Tammikuun kokouksessa 19.1.1972 oli läsnä 109 henkeä.

Viralliset asiat

Puheenjohtaja lausui muistosanat 3.1.1972 kuolleesta seuran jäsenestä dipl.ins. KALEVI KIIANLINNASTA. Kokous kunnioitti vainajan muistoa hetken hiljaisuudella.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: RAIMO LAHTINEN, SIRKKA MARJATTA LEPPÄLÄ, MATTI KAI KOLHO, JARMO JUHANI LAITINEN, REINO TAPIO SEPPÄNEN. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä: VILI ILMARI JOKINEN, HEIKKI VIRKKI, REIJO SILOAHO, ARI JUHA MÄKELÄ, ULF TORSTEN PIHLSTRÖM sekä JARI OLAVI RASK. Näistä Rask ei ole vielä täyttänyt 15 vuotta joten hänen jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin hän on mainitun ikärajan saavuttanut.

Esitelmä

Illan esitelmän piti JOUKO KAISILA keräilymatkasta Portugaliin keväällä 1971. Lyhennelmä esitelmästä myöhemmän kiertokirjeen liitteenä. Esitelmöitsijä esitti lisäksi huomattavan määrän erittäin onnistuneita värikuvia matkaltaan, jonka hän oli tehnyt yhdessä PAUL GROTFELTIN ja tämän rouvan kanssa.

Ilmoitusasioita

Sihteeri ilmoitti, että seuralle on hankittu kaksi varastokaappia, jotka on sijoitettu Eläinmuseon toiseen kerrokseen hyönteisosaston oven viereen. Toisessa kaapissa tullaan säilyttämään seuran myyntitarvikevarasto ja toisessa seuran kirjasto. Tästä syystä seuran myyntitarvikkeita tullaan talvikautena (tammi- maaliskuu) myymään vain kokouspaikalla puoli tuntia ennen kokousten alkua ja kokouksen väliajalla. Mikäli jotain myyntitarvikkeita tarvitaan välttämättä kokousten välillä, on asiasta sovittava etukäteen seuran tarvikkeiden myyntiä hoitavan rva Jalaksen kanssa otsikossa mainitulla puhelinnumerolla. Huhti- toukokuussa tullaan myyntiä suorittamaan ilmeisesti kerran viikossa myöhemmin ilmoitettavana ajankohtana. Tällä hetkellä on saatavana seuraavia tarvikkeita: Hyönteisneulat vain koot 00, 3 ja 4. Mikroneuloja sekä etikettineuloja. Levityslautoja koot 1 ja 4 (pienin ja suurin), 160 ja 500 watin sekavalolamppuja, opasvihko Paikan ilmoittaminen Suomesta talletetuissa aineistoissa (välttämätön jokaiselle ottopaikkakoordinaatioasioissa) sekä Suomen seinäkartta, johon on merkitty yhtenäiskoordinaatio. Kevätmyyntiin tullaan hankkimaan puuttuvia neulakokoja, puuttuvia levityslautoja sekä ilmeisesti pahvisia hyönteislaatikoita. Mikäli toivotaan seuran hankkivan myyntiä varten myös joitain muita tarvikkeita, pyydetään tästä tekemään esitys sihteerille. (os. 911)

Koska pahviset keräilylaatikot vaativat suuren säilytystilan, ei niitä ilmeisesti voida tilata enempää kuin mitä niitä ennakkoon tilataan. Jotta tilattava määrä saataisiin selville, tullaan seuraavassa kokouksessa esittämään tilauslista, jonka perusteella tilaus tehdään tehtaalta. Ne, jotka eivät ole tilaisuudessa olemaan läsnä ensi kokouksessa, voivat lähettää tilauksensa postitse yllämainitulla osoitteella. Edellisen hankinnan (2 vuotta sitten) hinta oli 3,50/laatikko. On selvä, että laatikot ovat nyt kalliimpia. Lopullista hintaa ei kuitenkaan saada tietää ennenkuin tilattava määrä on selvillä, sillä tilauksen suuruus vaikuttaa hintaan.

Valorysätilauksista tullaan ilmoittamaan seuraavassa kiertokirjeessä.

Rva Seväkivi ilmoitti, että hän voi hankkia jäsenistölle yksikertaisia sähkökäyttöisiä kellokatkaisijoita (ei varavetoa, eivät ole vesitiiviitä). Hinta on 43,- kpl ja mikäli halutaan lisäksi koskettimet johtoineen valmiiksi asennettuna, on hinta 53,- kpl. Hänen kauttaan saa myös tilata kokoonpantavia haavinrenkaita. Hinta lyhyellä holkilla 9,- kpl ja pitkällä holkilla 10,- kpl. Tilaukset osoitteella rva Seväkivi, Kuusinen Oy, Aleksanterink. 46-48, puh. 630 601.

Sihteeri ilmoitti, että Heinosen Puusepäntoimittamissa hyönteiskaapeissa on myöhemmissä toimituserissä ollut joillakin vastaanottajilla huomauttamisen aihetta. Laatu ei ole aina ollut hyväksyttävä. Mikäli jollakin vastaanottajalla on huomauttamista kaappinsa suhteen, pyydetään tästä ensi tilassa kirjallista ilmoitusta sihteerin osoitteella. Reklamation yhteydessä on yksilöitävä kaapissa (kaapeissa) havaitut viat. Samalla pyydetään ilmoittamaan onko lasku jo maksettu vai ei. Seura tulee tekemään parhaansa, jotta asia saataisiin kaikin puolin kuntoon.

Kirjastonhoitaja JORMA LILJA ilmoitti, että kirjojen normaali lainausaika on yksi kokousväli. Jos tilauksia ei ole, voidaan laina-aikaa jatkaa, mutta vain kuukaudella kerrallaan. Lainatut kirjat on siis tuotava aina joka kokoukseen. Kirjastonhoitaja uhkasi merkitä "protestilistaan" niiden jäsenten nimet, jotka pitävät lainattuja kirjoja luvattoman kauan hallussaan. Ne, joiden omatunto kolkuttaa, palauttkaa liian vanhat lainaukset. Kirjojen lainaus on mahdollista yleensä kokousten yhteydessä.

Tiedonantoja

Japanilainen tri ICHIRO NAKAMURA näytti Etelä-Afrikan sinisiipisiä käsittelevän kirjan: Life Histories of the South African Lycaenid Butterflies. Tekijät Gowan C. Clark ja C G C Dickson. Kyseessä on todella loistavasti laadittu ja kuvitettu kahden miehen elämäntyö. Lisäksi tri NAKAMURA esitti kaksi laatikollista Israelista keräämiään päiväperhosia.

CATOCALA SPONSA: Carl Widen ilmoitti saaneensa ko lajin U: Pellinki, Hasselö 7.8.1971. AVV Mikkola ilmoitti, että hän ja Ilkka Jalas olivat saaneet yht. 2 yks ko lajia syyskuussa 1971 A: Lemland, Flaka valorysillä, joita olivat kokeneet Arno Kullberg ja Kauko Helomaa.

EUPITHECIA UNDATA: Erkki Peltonen näytti kesällä 1971 heinäkuun lopulla Kilpisjärveltä Saanan rinteeltä löytämiään ja preparoimiaan ko lajin toukkia. Saatu Viscaria alpinan siemenkodista.

COSYMBIA QUERCIMONTARIA: Kalevi Keynäs ilmoitti korjauksen aikaisempaan tiedonantoon (11.2.70). Ilmoitettu 20.6.1962 leg R. Öller, po 20.6.1952. Samalla hän ilmoitti, että aikaisemmin ilmoitetut seuraavtblöydöt peruutetaan: 23.6.68 Maarianhamina, leg. T. Sjöroos, 16.6.1966 Maarianhamina, leg H. Wennerberg. Molemmat coll. G. Söderman. Molemmat yksilöt ovat todennäköisesti ulkomaisia.

COLOTOIS PENNARIA: Naaras-yksilö U: Espoo, Tapiola, P. Sundell leg. 15.9.71.

TALAEPORIA BOREALIS: 2 m-yks. U: Tvärminne 1-2.7.1971. Leg. J. Lilja.

PYRALIS REGALIS: 1 yks. "29.7-12.8.71" U: Helsinki, Vartiokylä, A Aalto leg.

PYRALIS REGALIS lisää 5 ykss U: Tvärminne "27.7-6.8.71" ja 1 yks U: Bromarv "6.8-14.8.71". Ottajat A Aalto, J. Karvonen, E Laasonen.

THALERA FIMBRIALIS: U: Tvärminne "27.7.-6.8.71" m-yks. Aalto, Karvonen, Laasonen leg.

SALEBRIA SEMIRUBELLA: U: Bromarv, "19-27.7.71", Aalto, Karvonen, Laasonen leg.

Tiedonantohin jatkoa seuraavassa kiertokirjeessä.

HELMIKUUN KOKOUS

Helmiukuun kokous, joka on samalla seuran sääntömääräinen vuosikokous, pidetään helmikuun 9 p:nä klo 19,15 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suursalissa, Pohjois Rautatiekatu 13. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset vuosikousasiat.

KAURI MIKKOLA esitelmöi aiheesta: Teollisuusmelanismi ja sen tutkiminen Suomessa.

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf
Topeliuksenkat. 3a A 12, Helsinki 26
Puh. 49 39 40.

25.2.1972

Kiertokirje N:o 3/1972

HELMIKUUN KOKOUS

Helmikuun kokouksessa, joka oli samalla yhdistyksen vuosikokous, oli läsnä 110 henkeä.

Viralliset asiat

Puheenjohtaja ilmoitti, että seuran johtokunta oli käynyt esittämässä seuran onnittelet 22.1.72 50 vuotta täyttäneelle prof Max v. Schantzille, joka oli esittänyt parhaat kiitoksensa saamistaan onnitteeluista.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: VILI ILMARI JOKINEN, HEIKKI VIRKKI, KELLJO SILOAHO, ARI JUHA MÄKELÄ, ULF TORSTEN PIHLSTRÖM, ARI LAHTI. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia: KARI TÖYRYLÄ, MATTI SAARINEN sekä HEIKKI MARKKU SUOMI. Näistä Suomi ei ole vielä 15 vuotta täyttänyt, joten hänen jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen jolloin hän on mainitun ikärajan saavuttanut.

Puheenjohtaja ja sihteeri selostivat kokoukselle johtokunnan laatimaa suunnitelmaa suomenkielisten perhoskirjojen laatimiseksi. Pyrkimys on laatia nimenomaan yökkös- ja mittariosat, koska näitä ei ole nykyisin saatavana.

Kumpikin osa tullaan julkaisemaan viikkoina, joissa kussakin on neljä mustavalkoista kuvataulua ja tekstiosassa näissä kuvatauluissa kuvattujen lajien selostukset. Yökkösistä tulee ilmeisesti seitsemän viikkoa ja mittareitsa viisi tai kuusi. Ensimmäiseen osaan tulee myös yleinen kirjan käyttöön liittyvä tekstiosa.

Kirjoissa selostetaan lajeista oleelliset seikat lyhyessä muodossa. Lajien kuvauksessa pyritään esittämään nimenomaan ne seikat, joiden avulla lajit voidaan erottaa muista samannäköisistä lajeista. Kirjoissa esitellään lajien elinympäristö, lentoaika ja yleisyys. Levinneisyys tullaan esittämään kunkin lajin kohdalla marginaaliin sijoitettavalla pienikokoisella Suomen kartalla. Kehitysasteissa keskitytään lähinnä toukkaan, sen etsimiseen ja kasvatukseen. Talvehtimisaste mainitaan. Kohdassa lajien kerääminen otetaan huomioon viimeaikoina saadut laajat lisätiedot.

Tämän jälkeen sihteeri selosti kokoukselle kirjan kustannusarviota ja rahoitussuunnitelmaa. Mainittakoon, että kirjan ensimmäistä osaa varten on saatu 3.000,- apuraha. Seura kustantaa kirjat.

Kokous valtuutti johtokunnan jatkamaan kirjan suunnittelua ja ryhtymään lopulliseen toimitustyöhön.

Johtokunta on nimennyt kirjan toimittajiksi Kauri Mikkolan ja Ilkka Jalaksen sekä kuvatoimittajaksi Sakari Nenyen. Kirjoitustyöhön osallistuu lisäksi n. 10 muuta tunnettua perhosharrastajaa. Vuosikokouksen jälkeen on kirjan toimittajaksi nimetty edellisten lisäksi Jouko Kaisila.

Esitelmä

Ilkkan esitelmän piti KAURI MIKKOLA aiheesta: Teollisuusmelanismi ja sen tutkiminen Suomessa. Selostus esitelmästä myöhemmän kiertokirjeen liitteenä.

Vuosikokous

Vuosikokouksen puheenjohtajaksi valittiin tri V J Karvonen, joka kutsui sihteeriksi maj Ilkka Jalaksen. Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin E. Laasonen ja Antti Aalto.

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti kokoonkutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitti toimintakertomuksen vuodelta 1971 ja sen liitteenä olevan kirjastonhoitajan kertomuksen, jotka hyväksyttiin. Tämän jälkeen esitettiin tilikertomus ja tilintarkastajien lausunto.

Kokous päätti myöntää johtokunnalle tili- ja vastuuvapauden kuluneelta toimikaudelta.

Jäsenmaksut päätettiin pitää ennallaan, ts varsinaisten jäsenten jäsenmaksu on 8,-, opiskelija- ja perhejäsenen 4,-, ainaisjäsenen kymmenen kertaa tavallinen jäsenmaksu. Seuran kirjoissa olevat alle 15-vuotiaat maksavat 4,-, joka peittää kiertokirjekustannukset.

Seuran johtokunta valittiin yksimielisesti uudelleen ja siihen kuuluvat näinollen puheenjohtajana prof ESKO SUOMALAINEN, varapj tri HARRY KROGERUS, siht maj ILKKA JALAS, rahhoit maist KAUKO HELOMAA sekä jäsenet dos JOUKO KAISILA, fil.lis KAURI MIKKOLA sekä leht OSMO PELTONEN. Nuorison edustajaksi johtokunnan kokouksiin valittiin yo ARTO RANTANEN.

Toiseksi sihteeriksi valittiin farmaseutti MARTTI ATILA, kirjastonhoitajaksi suunnittelupääll. JORMA LILJA sekä seuran tarvikemyynnin hoitajaksi rva HELJÄ JALAS.

Tilintarkastajiksi valittiin ekonomit OLLI RANIN ja ARNO KULLBERG sekä varalle maisterit JUHANI KOLEHMAINEN ja AARO KAILA.

Tiedotuksia

Kirjastonhoitaja toistaa huomautuksensa, että kirjojen lainausaika on normaalisti yksi kokousväli. Lainaus voidaan uusia, ellei halutulla kirjalla ole lainausvarauksia. Jokainen lainattu kirja on ehdottomasti tuotava seuraavaan kokoukseen, ellei kirjastonhoitajan kanssa nimenomaan ole sovittu laina-ajan jatkamisesta. Jäsenet, jotka eivät noudata lainaussääntöjä, voivat menettää lainausoikeutensa. Nytkin on kahdella jäsenellä palauttamatta jo syyskuussa lainattu kirja.

Tiedonantoja

Tammikuun kokouksessa esitettyjä:

ACLERIS LIPSIANA; harvinainen löytöaika 31.12.1971 (säätila -1 - -2 C)
V: Pori, Kotka, Mika Vuola leg.

CELYPHA RUFANA; harvinainen löytöaika 26.12.1971 hangella ryörimässä,
ES: Mikkelin mlk, Hietanen 6830:501, (lämpötila +2 - 0 C)
Martti Koponen leg.

Helmikuun kokouksessa esitettyjä:

CLOSSIANA POLARIS; EnL: Kilpisjärvi, Saana 2.7.7. K Savonius leg.

SCOPULA VIRGULATA: EH: Lahti, Lakeasuo f 14.6.60 K Savonius leg.

CRYPHIA RAPTRICULA: Osmo Peltonen ilmoitti Ola Nybomin saaneen tämän lajin ES:lle uutena Imatralta 2 exx 5.8 ja 7.8.71.

PELOSIA MUSCERDA: 1 yks 27.7.7. U: Sipoo, Spjutsund 685:417 Petar Eriksson leg.

LITHOSIA GRISEOLA: 4 yks 2-3.8.71 U: Sipoo, Spjutsund 684:417 Magnus Landtman leg.

SALEBRIA SEMIRUBELLA: 26.7.71 U: Sipoo, Spjutsund 685:417 M Landtman leg.

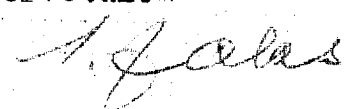
PYRALIS REGALIS: "25-30".7.71 U: Porvoon ulkosaaristo, M.Landtman leg.

PYRALIS REGALIS: U: Porvoon pit. Åminsby 6.8.71 Esko Suomalainen leg.
Jatkuu seuraavassa kiertokirjeessä.

MAALISKUUN KOKOUS

Maaliskuun kokous pidetään poikkeukselliseen aikaan maanantaina 6.3 alkaen klo 18.00 Stockmannin tavaratalon ravintolassa VIII kerros Akateemisen Kirjakaupan vieraina. Jäseniä pyydetään saapumaan paikalle klo 17,30 - 17,55 välisenä aikana. Kokous pidetään kirjallisuuden merkeissä. ANTTI PEKKARINEN ja Akateemisen hra OLLILA esittelevät kirjallisuutta. Kokouksessa ei esitetä tiedonantoja. Tervetuloa

Sihteeri

Liite kiertokirjeeseen № 3/72

HYÖNTEISVALORYSIEN TILAAMINEN v 1972

Valorysää malli Jalas voidaan tilata seuraavasti:

- A. Normaalikantaista lamppua varten (esim 160 w sekavalolamppu)
- Koko 1. Pienikokoinen, varsinaisesti matkarysäksi tarkoitettu.
Katon halkaisija n 45 cm, pohjan n 28 cm.
- Koko 2. Normaalikoko, katon halkaisija n 60 cm, pohjan n 33 cm
- B. Goljatkantalamppua varten (esim 250-500 w sekavalolamppu)
- Koko 3. Katon halkaisija n 65 cm, pohjan n 42 cm.

Rysissä ei ole sähköjohtoja, ainoastaan koukku johdon ripustamista varten. Johdon pituudeksi suositellaan 3,5 - 10 m. Hopeamuovia ei ole saatu tänäkään keväänä, joten kaikki mallit valmistetaan kokonaan valkoisena. Läpinäkyvinä osina käytetyn kasvihuone-
muovin tilalle on saatu huomattavasti vahvempi aine, joten rysät toivottavasti ovat pitkäikäisempiä kuin aikaisempina vuosina valmistetut.

Koko 1 on pyydystysteholtaan lähes saman veroinen kuin koko 2, mutta katon pienuuden takia sateensuoja on oleellisesti heikompi. Kestorysäksi suositellaan mallia 2 tai 3.

Hinnat:

Koko 1	mk 26,-
" 2	" 30,-
" 3	" 38,-

Vanhojen rysien korjaus

Rysiä voidaan kevätkaudella korjata vain mikäli aika riittää. Koska uusien valmistus aloitetaan maaliskuun puolivälissä, kehoitetaan rikkinäiset osat toimittamaan korjattaviksi aivan ensi tilassa. Korjauksista on paras sopia puhelimitse. Rysien osat varustanette nimilapulla.

Läpinäkyvien osien korjaukseen käytetään uutta muovia. (Kts edellä)

Korjauksien hinnat tiedusteltaessa.

Tilaukset

Rysät toimitetaan tilausjärjestyksessä. Kesälomien takia ei rysiä voitane toimittaa ajalla 4.6 - 20.8.72 muuta kuin poikkeustapauksessa.

Maaliskuun kokouksessa kiertää tilauslista.

Tilausosoite: Rva Heljä Jalas, Topeliuksenk. 3 a A 12, 00260 Helsinki 26.

Puh 49 39 40

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND
Topeliuksenkatu 3a A 12
Helsinki 26, puh 493940

4.4.1972

Kiertokirje N:o 4/1972

MAALISKUUN KOKOUS

Maaliskuun kuukausikokous pidettiin poikkeuksellisesti Akateemisen Kirjakaupan vieraina Stockmannin tavaratalon ravintolassa. Kokouksessa oli läsnä 102 henkeä.

Professori Eino E Suolahden lausuttua vieraat tervetulleiksi, avasi puheenjohtaja Esko Suomalainen kokouksen ja kiitti isäntiä kokouksen järjestämisestä Akateemisen Kirjakaupan vieraina.

Viralliset asiat

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: SEPPÖ JUHANI TÄHTINEN, KARI TÖYRYLÄ, MATTI SAARINEN, TOMI SALMELA sekä uudestaan entinen jäsen JUKKA JALAVA. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia: PETRI JUHANI PAJUNEN, LEILA ELISABET BERGMAN sekä EERO KORPIO.

Esitelmä

Illan esitelmä oli korvattu kirjaesittelyllä. ANTTI PEKKARINEN selosti laajasti perhoskirjallisuutta keskittyen nimenomaan saatavissa olevaan kirjallisuuteen. Kokouksen päätyttyä oli jäsenillä tilaisuus tutustua kirjallisuuteen Akateemisen Kirjakaupan tiloissa, jossa herra OLLILA esitteli kirjallisuutta.

Tiedotuksia

Sihteeri ilmoitti, että johtaja E A HELLMAN on tarjonnut ostettavaksi perhoskokoelman, joka käsittää noin 20 laatikossa suurperhosia Plusia suvusta eteenpäin. Kokoelma on Eläintieteen laitoksella. Halukkaat voivat tutustua kokoelmaan kääntymällä sihteerin puoleen.

Seura tulee tänäkin keväänä hankkimaan jäsenistölleen hyönteisneuloja. Hinnat: Neulat koot 00-3, hinta 1,95/100 kpl kuori. Ostettaessa kerrallaan 1000 kokoaan on hinta 17,-/1000 kpl. Mikroneulojen hinta tulee olemaan 4,-/500 kpl kuori, etikettineulojen 3,50/500 kpl kuori. Neulojen ensimmäinen erä saataneen n. 15.4. Postitilaukset ylläolevalla sihteerin osoitteella.

Levityslautoja on n. 15.4 alkaen saatavana seuraavia kokoja:

Koko	Uran lev.	Kokon.lev.	Pituus	Hinta
1	2,0-2,5 mm	n. 32 mm	n. 250 mm	3,20 kpl
2	2,5-3,0	n. 36	n. 300	3,50
3	4,0-5,0	n. 44	n. 300	3,50
4	6,0-8,0	n. 77	n. 300	3,50
5	9,0-	n. 100	n. 320	3,80

Pienin ja suurin koko ovat valmiiksi koottuina, tästä lähtien myös pinta hiottuna. Koot 2, 3 ja 4 ovat osina kuitenkin styrox-muovi valmiiksi paikoilleen liimattuna. Ostaja voi näinollen liimata kansilaudat haluumalleen leveydelle.

Sekavalolamppuja tullaan hankkimaan jäsenistölle kahta kokoa, nimittäin 160 ja 500 watin. Viimevuotiset hinnat olivat 18,- ja ~~40,-~~. Ei ole vielä tietoa tuleeko hinta muuttumaan. Lamput saadaan myyntiin n. 15.4.

Lasikantisia perhoslaatikoita (pahvisia) on jäljellä vain pieni erä. Laatikoiden koko 350x250x48 mm. Sopivat hyvin esim. esittelylaatikoiksi. Hinta 6,- kpl.

Pahviset hyönteislaatikot on tilattu tehtaalta. 10 kpl ja sitä suuremmat määrät tehdas lähettää suoraan tilaajille (postiennakolla tai vast). Alle 10 kpl tilaukset toimittaa tehdas yhtenä eränä Eläintieteen Laitokselle, josta laatikot ovat lunastettavissa. Lunastuspäivämäärä ilmoitetaan myöhemmin.

Opasvihkosta "Paikan ilmoittaminen Suomesta talletetuissa biologisissa aineistoissa" (välttämätön jokaiselle) on edelleen saatavana. Hinta 4,-

Myynnin suoritusta ei tapahdu seuraavan kokouksen yhteydessä koska kokous ei ole Eläintieteen Laitoksella. Huhtikuussa on myyntitavaroita saatavana tiistaina 18 ja 25.4 klo 18.00-19.36 välisenä aikana osoitteesta: Toppeliuksenkatu 3a A 12. Postitilaukset samalla osoitteella. Mikäli mainitut tiistain kellonajat eivät sovi, voidaan tavaroita noutaa muunakin aikana, mutta ajasta on tällöin etukäteen sovittava puhelimitse: Rva Heljä Jalas, puh 49 39 40. Toukokuussa tapahtuvasta myynnistä ilmoitetaan seuraavassa kiertokirjeessä.

Kirjastonhoitaja Jorma Lilja on matkoilla 3-15.4, jona aikana ei lainaustoimintaa voida suorittaa. 16.4 alkaen hän on tavattavissa puhelimitse 781 422.

Johtokunta esittää, että tänä keväänä jaettaisiin yksi apuraha n. mk 200,- tarkoitettuna perhostieteellisiin tutkimuksiin. Etenkin nuoria jäseniä kehoitetaan hakemaan apurahaa. Hakemuksista tulee ilmetä suoritettavaksi ajateltu tutkimus. Apurahahakemukset lähetettävä sihteerille yllä mainitulla osoitteella 25.4.72 mennessä.

Tämän kiertokirjeen liitteenä on mm selostus KAURI MIKKOLAN helmikuun kokouksessa pitämästä esitelmästä. Jäseniä pyydetään erityisesti tutustumaan siinä esitettyyn näytteiden keruupyyntöön.

Tiedonantoja

Jatkoa helmikuun kokouksessa esitettyihin tiedonantoihin:

ACENTROPUS NIVEUS: O. Peltonen ilmoitti O. Nybomin puolesta, että Nybom oli saanut mainittua lajia Imatralta 7.8.1971 asunnon parvekkelta valorysästä n. 10 exx, joista yksi siivellinen naaras. (ES:lle uusi laji). Matkaa lähimpään vesistöön Vuokseen n. 1 km.

Kauri Mikkola ilmoitti, että Hannu Saarenmaa oli saanut samaa lajia Vuoksenniskalta Immolan järveltä 6.8.71 1 m yks.

UNKARISTA kerättyjä perhosia: Jussi Huotari lähetti kiertämään 2 laatikkoa Unkarista vv. 1969-70 keräämiään perhosia. Näytteestä selvisi hyvin, että Suomen ja Unkarin välillä on jo lajistossa huomattavia eroja.

HUHTIKUUN KOKOUS

Huhtikuun kuukausikokous pidetään yhteiskokouksena Societas pro Fauna et Flora Fennica seuran kanssa Säätytalossa Snellmanninkatu 9-11 keskiviikkona 12.4 poikkeukselliseen kelloaikaan 18,45. Esitelmät: JOUKO KAISILA: Perhosten areaalimuutoksista Pohjois-Euroopassa, HARRY KROGERUS: Fjärilsfaunans förändringar inom Lojo-området, ESKO SUOMALAINEN: Eräiden perhoslajien taantumisesta maassamme, KAURI MIKKOLA: Lymantria dispar-kehrääjän vaellus Suomeen 1958. (Esitelmien pituus on n. 15 min.) Tiedonantoina pyydetään esittämään lähinnä yleisesti kiinnostavia tiedonantoja.

Toivottavasti tapaamme nais- ja mieslukuisasti.

Tervetuloa

Sihteeri

I Jalas

Keräilymatka Portugaliin.

Allekirjoittanut teki yhdessä dipl. insi ja rouva P. Grotenfeltin kanssa keväällä 1971 noin kuukauden kestäneen keräily- ja tutkimusmatkan Portugaliin. Portugal valittiin matkan kohteeksi, koska Helsingin museolla ei ollut käytännöllisesti katsoen lainkaan perhosmateriaalia Portugalista ja tiedettiin, että maan perhoslajisto oli heikosti tunnettu.

Saavuimme laivalla Lissaboniin ja aloitimme tutustumisen maan perhoslajistoon Lissabonin ympäristössä, missä Iphiclides feisthameli, Coliakset ja runsaina lentäneet Euchloë -lajit olivat ensimmäisten päivien saaliita. Valitettavasti säät kääntyivät jo alussa hyvin sateisiksi, ja lähes yhtämittainen sade oli sitten seurannamme koko matkan ajan. Lennossa olevat kevätperhoset olivat suurelta osalta toisia sukupolvia, ensimmäiset olivat lentäneet jo huhtikuussa. Olimme suunnitelleet keräillä eri puolilla maata, mutta alituinen sade sotki suunnitelmat, ja keräilyalueeksemme tuli pääasiassa eteläinen rannikko, joka olikin antoisaa - ja kumma kyllä "alkuasukkaat" ovat keränneet siellä varsin vähän. Kuivilla määllä oli alkukauden aspekti juuri tulossa parhaimmilleen, villit liljat, iirikset ja gladiolukset kukittivat piikkipensastoiset kummut, joilla oli Välimerenmaiden macchian luontoista kasvillisuutta (pikku macchiaksi sitä nimitettiin). Näissä maastoissa lensivät mm. Melanargia ines ja Epinephele jurtinæ runsaina, jurtinæ komea, iso ja värikäs rotu. Myös Melitæoja lensi siellä (desfontainii ja aetheria) Strymon spini ja sinisiipisiä: vaeltajat Syntarucus pirithous ja Lampides boeticus sekä muita. Lamppukeräilyssä macchia oli myös antoisaa, sieltä tuli runsaasti yökkösiä ja mittareita, Arctia villicæ ym. Metsäbiotooppeja sai etsiskellä, luonnonvaraisia metsiä oli hyvin vähän, ja viljeltyt olivat pääasiassa eukalyptusmetsiköitä, missä portugalilaiset perhoset eivät näyttäneet viihtyvän. Etelässä löysimme lähes luonnonvaraisia korkkitammimetsiä, Lagosin kaupungin läheltä, ja niistä saimme hyvin runsaat saaliit - parina pyyntöönä kun osui lämmin, sateeton sääkin. Sieltä tuli osaksi tuttuja tammilajeja: Peridea anceps hyvin runsaana, Cosymbia punctaria, Coscinia cribrum iso medit. rotu, mutta myös vieraita, osaksi afrikkalaisperäisiä lajeja Cleophana- ja Metapoceras-lajeja, Iberian rariteetti Lophoterges millieri ym. Tulipa mukana kaksi käsikirjojen mukaan Euroopalle uutta lajia: Dyocis holli ja Amygdalop^{teris} testaria -mittarit. - Antoisaa biotooppi oli etelärannikolla Praia Verden osittain soinen hiekkaranta-alue. Siellä oli joka määnyssä kulkuekehrääjien toukkapesiä - mutta tähän aikaan tyhjiä. Saaliina tuli monia muualta saamatta jääneitä lajeja. - Pohjoisempaan viivymme (sateen pakottamina) kauemmin Viseun kaupungin ympäristössä. Sieltä löytyi useita tuttuja lajeja (Dilina tiliæ, Boarmia punctinalis, Caloth. amataria

Semiothisa alternaria ym.). Miltei joka puolella kiintyi huomio erityisen suureen määrään Sterrha-lajeja, joiden määrittäminen osoittautui hankalaksi. - Viimeisinä Portugalin päivinä saimme massoittain Leucania vitellina (Vael-lus!) ja muitakin vaeltajalajeja: Peridroma saucia, Leuc. albinunctata, Leuc. l-album ym, mutta Plusia gamma ei juuri näkynyt, P. daplidicea vain 1 (sukupolvien väli!).

Esitelmää varten laadin näytteille asetetuista lajeista yhdistelmän, jonka rukaen olin saanut Suomelle (S) ja Portugalille (P) yhteisiä lajeja 21 (18 %), S ja P sama laji eri rutuna 11 (9.4 %), S vaeltajina P (kotim.?) 10 (8.6 %), S +, P ei 75 lajeja (64 %). Tämä arvio ei ole tarkka, mutta suuntaa antava. Osa saaliista (mm. Eupitheciat ja pikkuperhoset) on vielä määrittämättä.

Jouko Kaisila

Edellä selostettu esitelmä on pidetty tammikuun kokouksessa 1972.

Liite kiertokirjeeseen n:o 4/1972

Kauri Mikkolan esitelmä "Teollisuusmelanismi ja sen tutkiminen Suomessa".

Teollisuusmelanismi, perhosten (tai muiden hyönteisten) muuttuminen tummiksi teollisuusalueilla, on aikamme huomattavimpia evolutiivisia tapahtumia. Ensimmäinen musta koivumittari tavattiin Manchesterissa v. 1848 ja jo viitisenkymmentä vuotta myöhemmin 98 % sikäläisistä koivumittareista oli mustia. Englannissa lasketaan noin sadan lajin muuttuneen tai olevan muuttumassa tummaksi ja Yhdysvalloissa vastaava luku lähentelee viitäkymmentä. Tanskassa ja Etelä-Ruotsissa on jo todettu teollisuusmelanismia monilla lajeilla.

Ilmiö johtuu ilman saastumisesta. Teollisuusalueilla puiden rungoilla ei kasva jäkäliä ja rungot ovat lisäksi mustuneita. Linnut poimivat tällöin ensimmäisinä pois kauaksi näkyvät kirjavat yksilöt, ja muuten harvinaiset mustat mutantit pääsevät yleistymään. Musta väriin liittyy usein myös fysiologisia sopeutumia. Musta väri on lähes aina dominoiva (vallitseva) ominaisuus, jota periyttää yksi geenipari.

Teollisuusmelanismia on aivan ilmeisesti alkanut näkyä meilläkin. Mustia muotoja tavataan yhä useammin, ilmeisesti varsinkin Helsingin tienoilla, ja sormituntuma on sellainen, että useat lajit, esim. Gonodontis bidentata, ovat muuttuneet keskimäärin tummemmiksi. Koska ilmiön tutkimisessä juuri alkuvaiheet ovat erityisen tärkeät, meillä on viipymättä ryhdyttävä toimeen.

Tutkimussuunnitelma on seuraavanlainen: Helsingin tienoo jaetaan vyöhykkeisiin, joi^{sta} sisimmässä (2.5 km:n säde) kerätään aineistoa jatkuvasti viidellä valorysällä. Muilta vyöhykkeiltä (5, 10 ja 20 km:n säteet) näytteitä pyritään hankkimaan jäseniltä. Vertailuaineistoa hankitaan toisaalta muilta saastuneilta alueilta (Tampere, Kotka ym.) sekä toisaalta mahdollisimman puhtailta alueilta. Näytteiden on ehdottomasti oltava valikoimattomia ja samalta paikalta. Näytteiden kerääjät saavat niitä varten laatikoita ja neuloja, ja lisäksi näytteistä pyritään maksamaan 10,-/100 yks. (pienemmätkin näytteet korvataan). Etikettitiedot kirjoitetaan kunkin saaliin ensimmäiseen yksilöön, ja yksilöiden kylkiä puristetaan varovasti, jotta niiden siivet jäisivät alaviistoon.

Tutkimuksen kohteiksi otetaan aluksi seuraavat lajit: P. or, A. rumicis, L. furcifera, L. ingrica, A. monoglypha, P. strigilis, P. latrunculus, D. pusaria, G. bidentata, C. elinguaria, B. betularius, C. repandata, B. roboraria ja E. bistortata. Muistakin, lähinnä "jäkäläkirjavista" lajeista pyydetään näytteitä. Yhteydenottoa toivoo Kauri Mikkola, puh. 446 051 (90-).

Yo VESA VARIKSEN alustus perhoskokoelman järjestämisestä joulukuun kouksessa 1971.

Perhosten keräilijöitä on kolmenlaisia:

- perhostentutkijat, joille kokoelma on vain sivuseikka ja välttämätön paha. (Ei yleensä järjestettyä kokoelmaa).
- keräilijät, joille keräily on pääasia ja kokoelma sivuseikka (Kokoelma yleensä järjestämättä).
- keräilijät, joille kokoelma on pääasia ja keräily sivuseikka (Kokoelma yleensä jatkuvasti järjestelyn alla).

Kokoelman tarkoitus:

Kokoelma on kilpailuväline, jonka avulla voidaan asettaa keräilijät paremmuusjärjestykseen. Yleisesti ottaen asiassa ei ole mitään pahaa, mutta kova kilpailu on johtanut myös erilaisiin negatiivisiin ilmiöihin. Valitettavasti kokoelmakilpailuun ei ole olemassa minkäänlaista "doping-testiä".

Kokoelma:

Yksilömäärä määräytyy käytettävien tilojen puitteissa yleensä seuraavien kolmen seikan perusteella:

- lajin koko - isoja lajeja - vähemmän yksilöitä
- lajin harvinaisuus - harvinaisemmille lajeille vähemmän tilaa
- muuntelun laajuuden perusteella - muunteleville lajeille enemmän tilaa.

Alustajan mielipide näistä perusteluista:

- vähentämällä isoja lajeja saadaan kokoelmaan mahtumaan enemmän yksilöitä kuin sinne todellisuudessa mahtuu. Ei ole perhosen syys jos se on iso.
- jättämällä harvinaisemmille vähemmän tilaa petetään itseä. Kokoelma näyttää täydellisemmältä kuin se todellisuudessa on. Lisäksi saadaan taas mahtumaan enemmän kuin todellisuudessa mahtuisi.
- kaikki lajit muuntelevat; missään lajissa ei ole kahta samanlaista yksilöä. Ottamalla "muuntelevampaa" lajia suuren määrän ja "muuntelemattomampaa" lajia vain pari kappaletta yksilöä, ei saada ketään vakuuttumaan, etteikö "muuntelevampikin" laji muuntelisi yhtä paljon, jos sitä vain olisi useampia yksilöitä. "Muuntelevastakin" lajista löytyy kyllä muutama samannäköinen yksilö.
- maantieteellisen muuntelun esittäminen kokoelmassa on täysin mahdotonta, sillä ko. muuntelu on vain eri tyyppisten yksilöiden yleisyyden vaihtelua eri alueilla. Jostain syystä ajatellaan lajista olevan jollekin alueelle "tyypillisiä" ja "epätyypillisiä" yksilöitä.
- joidenkin kokoelmien eri "rotujen" tai "alalajien" merkitseminen kokoelmaan johtuu ilmeisesti vain siitä, että näin saadaan lisää kerättävää.
- muutamien lajien eri sukupolvien erottaminen toisistaan on aivan sama asia kuin edellinen. On myös outoa, että näin menetellään vain muutaman harvan lajin kohdalla, vaikka ei ilmeisestikään ole tiedossa ainuttakaan lajia, josta ei kasvattamalla voisi saada kuinka monta sukupolvea tahansa peräjälkeen ilman talvehtimistä.

Lajien järjestys:

Yleensä kaikki noudattavat luettelojärjestystä ja kuvittelevat sen olevan systemaattisen järjestyksen. Kuitenkin luetteloa tehtäessä on pyritty välttämään systemaattista järjestystä ja otettu ilmeisesti pohjaksi Vallen kirjojen tai tekijöiden omien ja tuttavien kokoelmien järjestys. Valitettavasti tilanne on edelleenkin sama vastailmestyneessä Pikku-perhosluettelossa.

Alustajan mielestä perhoskokoelma pitäisi pyrkiä järjestämään jonkun systemaattisen järjestyksen mukaisesti (minkä - sihteerin huomautus). Yleisesti on hyväksytty myös ajatus, että "pienet poikkeamat järjestyksestä ovat sallittuja". Alustajan mielestä järjestyksestä ei saa poiketa

tai jos poiketaan, niin järjestetään lajit saman tien esim. kokojärjestykseen, jolloin saavutetaan huomattava tilansäästö, tai lajinimen mukaan aakkosjärjestykseen, mikä huomattavasti helpottaa lajin löytymistä kokoelmasta.

Nykyisin on yleisesti tapana järjestää lajit kokoelmassa rinnakkain, jolloin looginen järjestys kuitenkin kärsii. Sukulapusta on lajilappu joko oikealle tai alas ja sen alla itse perhoset, joista taas seuraava lajilappuyläviistoon oikealle ja yksilöt taas siitä alaspäin. Järjestämällä lajit allekkain tulevat nimilaput ja perhoset loogiseen järjestykseen. Lisäksi hukkatila jää tällöin pienemmäksi, eikä niitä pieniä poikkeamia luetteljärjestyksestä tarvita.

Muutamia hajahuomioita:

Munitettujen yksilöiden etiketti:

On selvä etikettiväärennös, jos munittamalla saatuun yksilöön panee löytöpaikaksi emoyksilön löytöpaikan. (Onko lappalaisen Helsingissä munituksesta kasvatetun yksilön löytöpaikka sitten Helsinki - sihteerin huomautus).

Levittäminen:

Suurperhoset yleensä levitetään, mutta pikkuperhoskeräilijät eivät yleensä viitsi levittää yksilöitään ja puolustavat laiskuuttaan sanomalla, että lajille tyypilliset kuviot häviävät, mikäli siivet eivät ole lepoasennossa. Eikö näin tapahdukaan esim. yökkösten kohdalla?

Kokoelmalaatikoiden pohja:

Alustajan mielestä paras pohjamateriaali on kangas - ei jää neulanreikiä. Paras väri on musta tai valkoinen.

Nimilaput:

Parhaat nimilaput saa käsin kirjoittamalla, mutta kun hyvin harvalla on siihen kärsivällisyyttä, voi koneella kirjoitettujakin käyttää. Luettelon etikettipainos on kyllä siisti, mutta sen nimistö on ikivanha ja siksi käyttökelvoton.

VESA VARIS

VESA VARIKSEN voimakkaaksi ja vaikuttavaksi rakentama alustus perhoskokoelman järjestämisestä herätti siinä esitetyn voimakkaan arvostelun ja ominakeisten näkemysten johdosta kuulijoissa yleistä hilpeyttä.

Alustuksen johdosta pyydettiin vain muutamia puheenvuoroja ja näissä eräät alustajan huomautukset saivatkin kommenttinsa. Monet jatkuvasti aktiivisesti keräilevät ja keräilynsä tuloksista kokoelmaansa rakentavat kokeneet lepidopterologit eivät ilmeisesti katsoneet kuuluvansa alustajan esittämän kolmijaon mihinkään "lokeroon" eivätkä liioin pitäneet tarpeellisena ryhtyä väittelemään monista toisarvoisista ja tulkinnanvaraisista seikoista. Kokoelman järjestämisessä ei ole olemassa mitään "voiton kaavaa" vaan jokainen voi järjestää oman kokoelmansa näkemyksensä mukaisesti joskin tällöin on pidettävä mielessä mihin kukin kokoelmallaan pyrkii.

(Sihteerin huomautus: Niin kauan kuin Suomessa ei ole julkaistu parempaa järjestelmää kuin nykyisen Cataloguksen, on varovaisen perhosharrastajan viisainta noudattaa tätä ainakin pääkohdistaan - olkoonkin, että ko. järjestelmä on itse asiassa "keinotekoinen". Tätä järjestelmää noudattavat tietävästi kaikki maamme julkisetkin kokoelmat - mm. Helsingin Yliopiston Eläintieteen laitoksen hyönteismuseo).

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf
Topeliuksenkatu 3a A 12, Helsinki 26
Puh. 49 39 40

4.5.1972

Kiertokirje n:o 5/1972

HUHTIKUUN KOKOUS

Huhtikuun kokous pidettiin poikkeuksellisesti Säätytalolla yhteiskokouksena Societas pro Fauna et Flora Fennica-seuran kanssa. 12.4.1972. Kokouksessa oli läsnä noin 150 henkeä. Valitettavasti kokouksen osanottajalista ei kiertänyt koko salia, joten tarkkaa henkilömäärää ei saatu selville.

Soc. pro Fauna et Flora Fennica-seuran puheenjohtaja prof KAJ DONNER avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi. Tämän jälkeen käsiteltiin kummankin seuran viralliset asiat ao. seurojen puheenjohtajien johdolla.

Viralliset asiat

Suomen Perhostutkijain Seuran uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: PETRI JUHANI PAJUNEN, LEILA ELISABET BERGMAN, EERO KORPIO, ARI LINDBERG, OLLI RAUNIO ja SEPPO PARKKINEN. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä: HENRI KAI JUHANI LINDROOS, KAJ OSKAR LAAKSO sekä JUHA REINO TAPIO LIUKKO. Kaikki kolme ovat vielä alle 15-vuotiaita, joten heidän jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin ovat mainitun ikärajan saavuttaneet.

Kokous hyväksyi yksimielisesti johtokunnan esityksen, että tänä keväänä jaettaisiin perhostieteellisiin tutkimuksiin apuraha, suuruus 200-250,-. Kuten edellisessä kiertokirjeessä mainittiin, hakuaika päättyi 25.4.72.

Esitelmät

Illan esitelmät olivat seuraavat: JOUKO KAISILA: Perhosten areaalimuutoksista Pohjois-Euroopassa, HARRY KROGERUS: Fjärilsfaunans förändringar inom Lojo-området, ESKO SUOMALAINEN: Eräiden perhoslajien taantumisesta maassamme sekä KAURI MIKKOLA: Lymantria dispar-kehrääjän vaellus Suomeen vuonna 1958. Selostukset näistä esitel mistä myöhemmin.

Tiedonannot

Kokouksessa esitettiin seuraavat tiedonannot:

HYLES (=Celerio) ZYGOPHYLLI Ochs. Olavi Sctavalta ilmoitti, että perhonen, joka saatiin 30.8.1965 Tampereelta (Timo Alanen leg.) ja ilmoitettiin lajina Celerio livornica, on osoittautunut olevan laji Hyles zygophylli. Yksilö oli saatu ruokatavarakaupasta ja on näinollen importti. Lajin levinneisyysalue: Vähästä Aasiasta ja Etelä-Venäjältä Kiinaan ja Taka-Intiaan. Setzin mukaan on aikoineen Poznanista Puolasta saatu valolta sekamuoto lineata x zygophylli (= hybr. gillmeri). Toukan ravintokasvi on Zygophyllum.

AGONOPTERIX BROENNOEENSIS Strand: Max v. Schantz ilmoitti saaneensa lajin maalle uutena Rovaniemen mlk 27.8.1971. Selitetty Norjasta v. -20. Kasvatettu Ruotsista Saussurea alpinalta v. -25 (Benander). Myöhemmin kasvatettu Norjasta useita kymmeniä yksilöitä (Arild Fjeldså). Valolla Pohjois-Ruotsista (Svensson). Selitetty v. 1955 uudestaan nimellä A. roseo-flavella Ben., koska J. Hanneman Berliinistä piti lajia synonyminä A. flavellan kanssa. Hannemanin tieto osoittautui kuitenkin vääräksi.

NEPTICULA LAPPOVIMELLA Svens. in litt. Max v. Schantz ilmoitti tämän lajin maalle uutena. Hän ja Esko Suomalainen olivat kumpikin saaneet tätä lajia yhden yksilön lyöntihaavilla Salix lapponumilta 13.7.71 Kolarista. Svensson on saanut lajia Jämtlandista useita yksilöitä. Laji on vielä selittämättä, mutta Svensson on luvannut selittää sen tällä nimellä. Laji on hyvin läheinen N. repentiellalle, joka elää Salix repensillä.

Tiedotuksia

Seuran tarvikemyynti toukokuussa ja kesällä 1972

1. Tarvikkeita myydään toukokuun kokouksen edellä 17.5.72 klo 18,30-19,10 ja kokouksen väliajalla kokouspaikalla.
2. Lisäksi myydään tarvikkeita os. Topeliuksenk 3a A 12 (Jalas) 9.5 ja 30.5 klo 18,00-19,30 Mikäli mainitut päivät eivät sovi (toispaikkakuntalaiset), voidaan tarvikkeita hakea muinakin päivinä, mutta tällöin on noudosta sovittava etukäteen puhelimitse (rva Heljä Jalas, puh. 493940).
3. Kesäkautena neuojen ym:n tarvitsijat, olkaa hyvät ja soittakaa em. puh. numeroon. Huomautetaan, että ko numerosta vastataan kesäkautena vain silloin tällöin, joten tarvikkeet on syytä hankkia ennen kesää.
4. Postitilauksia toimitetaan postiennakolla myös kesäaikana, mutta lähetys voi viivästyä lomamatkojen takia.
5. Syyskauden ensimmäinen myynti tapahtuu syyskuun kokouksen yhteydessä (todennäköisesti 20.9.72).

Tällä hetkellä on saatavana seuraavia tarvikkeita: Hyönteisneuloja koot 00-3, levityslautoja koot 1-4, sekavalolamppuja 160 ja 500 wattia, vihkonen "Paikan ilmoittaminen Suomesta talletetuissa biologisissa aineistoissa". Kokoukseen mennessä tulee varastoon myös pieni määrä pahvisia hyönteislaatikoita (hintaa 3,50 kpl). Muut tarkemmat tiedot - katso ed. kierto-
kirje.

Tilatut pahviset hyönteislaatikot: 10 kpl ja sitä suuremmat määrät tehdas lähettää suoraan ao tilaajille heidän antamallaan osoitteella. Alle 10 kpl tilaukset tulevat yhtenä eränä Eläintieteen laitokselle ja nämä laatikot ovat lunastettavissa kokouksen edellä. Mikäli et itse voi noutaa tilaamiasi laatikoita, yritä saada joku toverisi ne noutamaan. Toispaikkakuntalaisille laatikot lähetetään postiennakolla elleivät voi niitä noutaa kokouksesta 17.5. Pakkauskulut veloitetaan. Laatikoiden hinta on 3,50 kpl.

Ottopaikkaetikettien yhteistilaus

Ensi syksynä tullaan suorittamaan vanhan tavan mukaan ottopaikkaetikettien yhteistilaus. Tällä menetelmällä on suurtilauksen ansiosta hinta saatu hyvin kohtuulliseksi.

Jotta etiketit saataisiin vaihtoa ajatellen ajoissa, on käsikirjoitusten sisäänjättöaika jouduttu muuttamaan. Tulevana syksynä on viimeinen käsikirjoitusten sisäänjättöpäivä elokuun 31 pv. Käsikirjoitukset lähetetään sihteerin osoitteella (yllä).

Käsikirjoitukset laaditaan mieluummin kirjoituskoneella (tai siististi tekstaten) paperille, jonka koko on vähintään A 5 (n. 21x15 cm). Jokaiseen käsikirjoitukseen merkitään myös tilaajan osoite.

Käsikirjoituksia ei enää korjata, joten jokainen tilaaja vastaa itse siitä, että käsikirjoitus on virheetön. Ole huolellinen - muista myös pilkut ja pisteet. Laatumisohjeet - katso "Perhostenkeräilijän opas".

On mitä suotavinta, että etiketteihin merkitään myös koordinaatit (katso vihkonen "Paikan ilmoittaminen Suomesta kerätyissä biologisissa aineistoissa").

Painos tulee olemaan 500 kpl joten jokaista käsikirjoitukseen merkittyä etikettiruutua tulee 500 kpl. Jos tämä määrä ei riitä joltakin paikkakunnalta, on etikettiruutu kirjoitettava vastaavasti useampaan kertaan käsikirjoitukseen. Etikettiruudut kirjoitetaan allekkain. Pienin yhden henkilön nimellä tilattava etikettien ruutumäärä on 4 ruutua (=4x500 etikettiä eli yht. 2000 etikettiä). Muuten tilattavien etikettien määrä on rajoittamaton. Viimesyksyinen hinta oli 2,25 per etikettiruutu (pieni määrä etikettiruutuja) - 1,55 per ruutu (suuri määrä ruutuja). On ilmeistä, että hinta tulee hiukan nousemaan, koska kirjapainojen kustannukset ovat taas nousseet.

Muista päivämäärä 31.8.1972

Kestorysäpyydystäjille

Kestorysäpyynti on viime vuosina yleistynyt tavattomasti. Pyyntiä harjotetaan yhä laajemmalla alueella ja samat keräilijät pyydystävät toisistaan etäällä olevilla paikoilla. Eräillä paikoilla on rysiä niin paljon, että ne saattavat jo herättää nimenomaan paikkakuntalaisissa pahaa verta ja arvostelua. Kestorysät saattavat näin aiheuttaa kielteistä asennoitumista perhoskeräilyä kohtaan.

Yleisillä vanhastaan tunnetuilla keräilypaikoilla, kuten varsinkin **Tvärminnebyssä**, Lemlannin Flakassa sekä **Föglössä** harrastetaan niin paljon kestorysäpyyntiä, että usein sellaisen keräilijän, joka matkustaa muutamaksi illaksi alueelle keräilemään, on vaikea löytää pyyntitilaa. Kestorysäkeräily ei yleensä muutenkaan ole kovin suositeltavaa ja siihen liittyy myös vakavia vaaratekijöitä (kts. kiertokirjeet 3 ja 5/1971)

Johtokunta kehoittaa vakavasti kestorysilläpyydystäjiä itse rajoittamaan tätä pyyntimuotoa varsinkin edellämainituilla paljon käytetyillä keräilypaikoilla. Jättäkäämme tilaa muillekin alueella kävijöille ja olkaamme varovaisia ettemme suututa paikallista väestöä. Ja muistakaa - sähkön ja myrkkujen kanssa ei ole leikkimistä.

Johtokunta

Jäämistöä myytävänä

Kaappi 44x56x132 cm, 20 laat. teakviilutettu. Kirjallisuutta: Langer, Allhems Fjärilbok 1958, Hoffmayer osat II ja III, Koch kaikki osat, Valle osat 1,2 ja 3, 2 rysää, halk 72 ja 41 cm, johtoa 200 m ym pyydystysmat. Erkki Laasonen, Vyökatu 9 B 13, H:ki 16, puh. 630395.

TOUKOKUUN KOKOUS

Toukokuun kuukausikokous pidetään kuukauden kolmantena keskiviikkona 17.5 klo 19,15 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa P.Rautatiek 13.

Kokouksessa valitaan yksi tilintarkastaja ja kaksi varatilintarkastajaa vuosikokouksessa valittujen, mutta tehtävästä kieltäytyneiden tilalle.

MAX v. SCHANZ selostaa Bremenissä pääsiäisenä pidettyä pikkuperhossymposiumia. Lisäksi kokouksessa esitetään VUOLAN ja KORPELAN filmi pussikehrääjistä ja vähän muustakin. Kokouksessa järjestetään tavanomaiset toukokuun arpajaiset, joiden tuotto lankeaa kokonaisuudessaan seuran toiminnan tukemiseen. Voitoiksi on saatu tavallista enemmän lahjoituksia (vielä voidaan ottaa lisää vastaan - lahjoitukset jätetään sihteerille), joten varatkaapa pennosia mukaan. Arvan hinta on 2,-

Tiedonantoja - toivotaan varsinkin tietoja tämän kevään tuloksista.

Tervetuloa

Sihteerä

I Jalas

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET i FINLAND rf
Topeliuksenkat. 3a A 12
Helsinki 26

8.9.1972

Kiertokirje n:o 6/1972

TOUKOKUUN KOKOUS

Toukokuun kokous pidettiin keskiviikkona toukokuun 17 p:nä Yliopiston Eläintieteen laitoksen suuressa luentosalissa. Puheenjohtajana toimi seuran pj ESKO SUOMALAINEN ja sihteerinä ILKKA JALAS. Kokouksessa oli läsnä 134 henkeä.

Viralliset asiat

Seuran uudeksi jäseneksi hyväksyttiin TAPIO HYYPPÄ. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia: ILKKA JAAKKO HAVUKKALA, ESKO LAPPI, ASKO JUHANI HUUSKONEN, ESKO FRANTTILA, VELI-MATTI MUKKALA, JORMA ANTERO JANTUNEN, KARI LAURI PAAJANEN, EERO AARNO JOHANNES KARI, HARRI HEIKKI ADOLF PITKÄRANTA, HANNU KILJUNEN, KYÖSTI MÄKINEN, MIKKO JUHA NUPPONEN, HARRI JUHANI KANERVA, SEPPO KALEVI NEVALAINEN, HARRI JUHANI VIRTÄ. Näistä Jantunen, Nevalainen ja Virtä eivät ole vielä täyttäneet 15 vuotta, joten heidän jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin ovat mainitun ikärajan saavuttaneet.

Puheenjohtaja ilmoitti, että seura oli onnitellut 11.4.72 60-vuotta täyttäneitä seuran ensimmäistä sihteerinä rehtori AVV Mikkolaa. Rehtori Mikkola oli esittänyt seuralle kiitokset.

Puheenjohtaja ilmoitti, että vuosikokouksessa tilintarkastajaksi valittu ARNO KULLBERG sekä varatilintarkastajiksi valitut JUHANI KOLEHMAINEN JA AARO KAILA olivat kieltäytyneet tehtävästä. Tilintarkastajaksi valittiin KALLE WETTENHOVI ja varatilintarkastajaksi WALTER HACKMAN ja ANTTI PEKKARINEN. Kokous esitti kiitokset monivuotisille nyt eronneille tilintarkastajille.

Puheenjohtaja ilmoitti, että johtokunnalle oli määräaikaan mennessä jätetty kolme apurahahakemusta. Johtokunta piti kaikkia kolmea tutkimusaihetta tärkeänä ja puollettavana, mutta koska apuraha varten voitiin käyttää vain vähäinen summa, johtokunta esitti, että JUKKA JALAVALLE myönnettäisiin 200,- apuraha. Koska kuitenkin tiedettiin, että apuraha varten tullaan saamaan lisää varoja, kokous antoi johtokunnalle valtuudet jakaa lisää apurahoja em hakijoille niissä puitteissa kun mahdollisuuksia ilmaantuu.

Apteekkari VEIJO MANNELIN ilmoitti tekevänsä rahalahjoituksen stipendirahtoon. Kokouksessa suoritettiin myös huutokauppa, johon VEIJO MANNELIN oli lahjoittanut eräitä hyviä perhosia sekä ILKKA JALAS kultamuovisen valorysän. Huutokauppa tuotti 266,-, joka summa kokonaisuudessaan siirrettiin stipendirahtoon. Täten voitiin lopullisesti jakaa seuraavat apurahat: JUKKA JALAVA 300,-, Työryhmä VUOLA-KORPELA 200,- sekä JORMA KYRKI 150,-.

Esitelmä

MAX v. SCHANTZ selosti Bremenissä pääsiäisenä pidettyä pikkuperhos-symposiumia. Lisäksi esitettiin VUOLAN ja KORPELAN filmi, joka käsittelee pääasiassa pussikehräjiä.

Arpajaiset

Vanhan tavan mukaan pidettiin kokouksessa arpajaiset, joiden tuotto lankei lyhentämättömänä seuran hyväksi. Voittoja olikin tavallista enemmän sillä vuoden vaihteessa kuolleen seuran jäsenen insinööri KALEVI KIILANLINNAN omaiset olivat lahjoittaneet seuralle melkoisen määrän ins Kiilanlinnan keräilyvälineitä. Nämä muodostivat valtaosan

voitoista. Arpajaiset tuottivat 543,-

Tiedotuksia

Johtokunta ilmoitti hyväksyneensä jäsenistön taholta tulleen esityksen, että jäsenet voivat esittää perhosalaan liittyviä kysymyksiä, joihin pyritään antamaan vastaus myöhemmin jossain sopivassa kokouksessa. Kysymysten tulee olla aiheeltaan suppeahkoja.

Johtokunta ilmoitti hyväksyneensä myös toisen jäsenistön taholta tehdyn esityksen. Jäsenet voivat pyytää esityksiä haluamistaan lajipareista - lajiryhmistä. Esitettäväksi pyydettyjen lajiryhmien tulee kuitenkin olla suppeahkoja.

Molemmat edellisissä kohdissa mainitut pyynnöt voidaan jättää seuran sihteerille mieluummin kirjallisina.

Tiedonannot

HAVAINTOJA PH:stä, PS:sta ja PK:sta: Kauri Mikkola esitti Eino Savolaisen puolesta em. maakunnista seuraavat havainnot: (Kuopion Museon tiet.)

LEPTIDEA SINAPIS II gen. PS:Tervo 1 f 2/8 71 Chr. Hublin leg.

ACTEBIA PRAECOX PS:Siilinjärvi 699:53 2 yks. 23/8 71 E. S. leg. ja

PK:Kaavi, Maarianvaara 697:59 25/7 71 1 yks. E.S. leg.

AMPHITROTA SUECICA yllättävä löytö PS:Kuopio, Itkonniemi 1 m 19/8 71

Ch.Hublin leg, K. Mikkola det. Aikaisemmin tunnetaan vain muutamia sisämaan löytöjä ja nekin kaikki Etelä-Suomesta: Säskylä, Lohja, Lahti, Imatra.

ORTHOSIA CAECIMACULA PS:Tuusniemi 29/8 71 M.Kononen leg. Äärimmäisen harvinainen PS:ssa.

LEUCANIA LITHARGYREA PK:Kaavi, Maarianvaara 697:59 1 yks. 24/7 71 E.S. leg. Pohjoisin löytö.

APAMEA RUBRIRENA PH:Vesanto 7 yks. samalta syötöltä 24/7 71 P.Alaja leg.

APAMEA LUCENS PS:Tervo 1 yks 28/8 71 Ch.Hublin leg. K.M. det.

EUPITHECIA GROENBLOMI PK:Kaavi, Maarianvaara 697:59 1 f 2/8 71. E.S. leg. K.M. det. PS:lle uusi, ensimmäinen yks. koillisesta suunnasta.

GNOPHOS OBFUSCATA PK:Kaavi, Maarianvaara 697:59 4 yks v.1971 E.S. leg. Pohjoisin löytö?

MELITAEA DIAMINA Ilkka Jalas ilmoitti Kari Laineen puolesta 1 m St: Merikarvia 6872:211 3.7.71 Kari Laine leg.

MELITAEA ATHALIA SCANDINAVICA InL:Inari Lemmenjoki, runsaasti eräässä purolaaksossa, Kari Laine leg.

DEILEPHILA ELPENOR x D.PORCELLUS kasvatettu toukasta ko. lajien risteytymä, joka on luultavasti luciani (m elpenor x f porcellus), toukalla oli peräsarvi. Ottopaikka U:Järvenpää, kuoriutui 22.2.72. Pakkanen leg

ORTHOSIA STABILIS: U:Espoo, Tapiola 7.5.72. Jarmo Laitinen näytti Jari Hämäläisen saaman yksilön.

EUPITHECIA UNDATA FENNOSCANDICA: Erkki Peltonen näytti toukasta kasvatamansa f-yksilön. Toukka saatu EnL:Saanalta heinäkuun lopulla 1971.

ELLOPIA FASCIARIA GRISEARIA: Erkki Laasonen ilmoitti B. Lindströmin puolesta tämän yksilön. Otettu Stor-Tynnan (Nauvo?) 5-14.7.64

CROCALLIS FLINGUARIA aberratiivinen yks. Nauvo 10.8.64 B.Lindström leg.

SYNANTHEDON FLAVIVENTRIS: Jouko Kaisila ilmoitti, että Ernst Palmenin KK:Muolaasta ottamasta perhosmateriaalista (1933 tai 1935) on todettu ko laji.

EUCOSMA MESSINGIANA: Nauvo 14.8.1968 B.Lindström leg.

SYYSKUUN KOKOUS

Syyskuun kokous pidetään kuukauden kolmatena keskiviikkona 20.9.72 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa Pohj. Rautatiek 13 klo 19.15. Kokouksessa kerroilee KAI SAVONIUS Kilpisjärven keräilytuloksista kesällä 1972 sekä ERKKI LAASONEN ja SAKARI NENYE Kilpisjärven takaisen alueen keräilytuloksista kesällä 1972.

Koska syyskaudella tullaan jälleen esittämään runsaasti perhoshavain-
toja, johtokunta kiinnittää jäsenistön huomiota siihen, että löytö-
paikkojen ja -aikojen oikeaan ja tarkkaan ilmoittamiseen on kiinnitet-
tävä erityistä huomiota eikä kokouksiin ole tuotava ainuttakaan alku-
perältään epäselvää yksilöä.

Tulevan toimintakauden kokousohjelmista ja kokouksissa esitettävistä
tiedonannoista ilmoitetaan alustavasti seuraavaa:

1. Syyskuun kokouksessa käsitellään Lapin perhoskesää. Tässä kokouk-
sessa esitetään Lapin tiedonannot sekä eteläisemmistä vain maalle
uudet lajit ja muut suurharvinaisuudet (lajit, joita maasta tunne-
taan tätä ennen vain muutama yksilö). Koska Mapin kesä on ollut
poikkeuksellisen edullinen, pyydetään tiedonannoissa esittämään myös
harvoin Mapissa ja nimenomaan Lapin perukoilla tavattavat etelässä
yleiset lajit.
2. Lokakuun kokouksessa käsitellään vaeltajalajeja. Tiedonannoissa
nimenomaan vaeltajahavainnot sekä aivan ilmeiset harhailijat.
3. Marraskuun kokouksessa käsitellään perhoskesää Mapin eteläpuolisil-
la alueilla. Tiedonannoissa esitetään ne näiden alueiden havainnot,
jotka eivät ole tulleet esille edellisissä kokouksissa kuitenkin
huomioiden kohdan 4.
4. Myöhempien kokousten ohjelmia ei ole vielä vahvistettu. Tiedonan-
noista kuitenkin seuraavaa: Yhdessä, myöhemmin ilmoitettavassa ko-
kouksessa, keskitytään II-sukupolven havaintoihin, yhdessä taas vuo-
rostaan aberratiivisiin ja gynandromorfisiin yksilöihin. Jäljelle
jäävissä neljässä kokouksessa esitetään muita erilaisia tiedonantoja
kuten esim. uusia maakuntalöytöjä, kasvatuskokemuksia, lentoaikaha-
vaintoja, elinympäristötietoja jne.
5. Ne henkilöt, jotka eivät syystä tai toisesta voi itse esittää tie-
donantojaan siinä kokouksessa, johon ne luonteensa puolesta kuului-
sivat, voivat jättää tiedonantonsa etukäteen sihteerille, joka esit-
tää ne tiedonannon jättäjän puolesta.
6. On toivottavaa, että ainakin tärkeimmistä vaeltajahavainnoista annet-
tisiin sihteerille ennakkotieto vaikka varsinainen tiedonanto suori-
tettaisiinkin lokakuun kokouksessa. Tämä siksi, että vaeltajakysymyk-
sen alustaja tarvitsee alustustaan varten runsaasti ennakkotietoja.
7. Samoin on toivottavaa, että ainakin mainittavista II-sukupolven yk-
silöistä annettaisiin sihteerille ennakkotieto. Syy sama kuin ed.
8. Ennakkotiedoissa ja varsinaisissa tiedonannoissa tulee ilmetä aina-
kin seuraavat tiedot: Laji, jota tiedonato koskee, saatu yksilömää-
rä, ottopaikka (mieluiten tarkemmin kuin pelkkä kunta; hyvin suo-
siteltavaa on koordinaattimääritys), ottoaika ja ottajan nimi.
Lisätiedot varsinkin vaeltajista suotavia. Sihteerille vaeltajista
ja II-sukupolven yksilöistä annettavat ennakkotiedot pyydetään kir-
joittamaan kummastakin ryhmästä eri paperille. Varsinainen kokouk-
sessa suullisesti esitettävä tiedonanto on aina jätettävä sihteeril-
le kirjallisena selvällä käsialalla tai koneella kirjoitettuna.
9. On suotavaa, että varsinkin harvinaiset lajit ja aberratiiviset yk-
silöt näytettäisiin tiedonantoa esitettäessä. Tämä koskee etenkin
hankalasti tunnettavia lajeja. Täten muut jäsenet oppivat helpommin
tuntemaan ko lajit.

Tervetuloa kokoukseen
Sihteeri

I Jalas

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND
Topeliuksenk 3a A 12
Helsinki 26, puh 49 39 40
4.10.1972

Kiertokirje n:o 7/1972

SYYSKUUN KOKOUS

Syyskuun kokous pidettiin keskiviikkona 20.9 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa. Puheenjohtajana toimi seuran pj ESKO SUOMALAINEN ja sihteerinä ILKKA JALAS. Kokouksessa oli läsnä 161 henkeä. (Uusi ennätys!)

Viralliset asiat

Puheenjohtaja lausui muistosanat sydänkesän aikana kuolleesta seuran vanhimmasta jäsenestä AXEL WEGELIUKSESTA, joka oli kuollessaan hiukan alle 90 vuotias. Kokous kunnioitti vainajan muistoa hetken hiljaisuudella.

Puheenjohtaja ilmoitti, että seura oli onnitellut kesällä 60 vuotta täyttäneitä seuran hyvin aktiivista jäsentä ERKKI PELTOSTA. Erkki Peltonen oli esittänyt seuralle kiitokset.

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: ILKKA JAAKKO HAVUKKALA, ESKO LAPPI, ASKO JUHANI HUUSKONEN, ESKO FRANTTILA, VELI-MATTI MUKKALA, KARI LAURI PAAJANEN, EERO AARNO JOHANNES KARI, HARRI HEIKKI ADOLF PITKÄRANTA, HANNU KILJUNEN, KYÖSTI MÄKINEN, MIKKO JUHA NUPPONEN, HARRI JUHANI KANERVA, PASI HAARANEN, RISTO ENSIO PIIPPONEN, ESKO ANTERO KIVISAARI sekä JARI OLAVI RASK.

Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä: PENTTI VILHO NISSINEN, CARL-GUSTAF LAGERCRANTZ, KAROLIS BAGDONAS, LEENA LAASONEN, JUKKA KÖRPÄLÄ, MARKKU UTRIAINEN, JARMO KUSTAA TUOMINEN, LAILA KOIVU, MICHAEL MULLER, TUIJA MARJATTA SALMI, KURT ERIC BLOMQUIST, MATTI VIROLAINEN, JUHA-PEKKA KAITILA, RIKU PEKKA HOKKANEN sekä KLAUS TÖTTERMAN. Näistä Kaitila, Hokkanen ja Tötterman eivät ole vielä 15 vuotta täyttäneitä, joten heidän jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin ovat mainitun ikärajan saavuttaneet.

Esitelmät

KAJ SAVONIUS kertoi kuluneen kesän keräilytuloksista Kilpisjärven alueella sekä ERKKI LAASONEN ja SAKARI NENYE Kilpisjärven takaisen alueen tuloksista kuluneena kesänä. Lyhennelmät näistä esityksistä myöhemmän kiertokirjeen liitteinä.

Tiedonantoja

ORODEMNIAS CERVINI ssp. FRIDOLINI: Esko Suomalainen ilmoitti, että ruotsalaiset Clas ja Karl Källander olivat Nissontjärrosta Abiskon läheltä Ruotsin Lapista löytäneet siilikehräjän, jonka S. Torstenius oli selittänyt aikaisemmin vain Alpeilta tunnetun *Orodemnias cervini*'n alalajiksi *fridolini* (Ent. Tidskr. 92, 173-177). Lajia löytyi 1 m-yks. 1300 m:n korkeudesta 19.7.1967 sekä 2 koteloa suunnilleen samasta paikasta erään kiven alapinnasta 700 m:n korkeudesta 7.7.1968. Toisesta kotelosta kuoriutui f-yks. Ensimmäisen tunnetun yksilön tätä perhosta löysi venäl. Fridolin Hiipinän tunturilta Kuolan niemimaalta elokuussa 1931. Leningradin museossa on toinenkin A. Jakobsonin Altailta tallettama yks. Kirjoituksessaan "The rigin of the Lepidopterous fauna of the Arctic Eurasia" (1935) venäl. N. J. Kusnetzov käyttää lajista nimeä "Chibinarctia fridolini, gen.n., sp.n.", mikä nimi on myös Hiipinästä löydetyn yksilön etiketissä. Koska Kusnetzov ei kuitenkaan koskaan selittänyt ko. perhosta, Torstenius on sen nyt selittänyt pitäen sitä kuitenkin *O. cervini*'n alalajina. On ilmeistä, että *O. cervini* ssp. *fridolini* voi löytyä myös Suomen Lapista, koska se on tavattu

sekä Ruotsin Lapista että Kuolan niemimaalta. (Tämä tiedonanto on esitetty toukokuun kokouksessa.)

Varsinaiset kuluneen kesän Lapin keräilytuloksia koskevat tiedonannot esitetään vasta seuraavan kiertokirjeen yhteydessä, koska Lapin keräilytuloksia koskevat esitelmien lyhenteet julkaistaan samoin vasta seuraavan kiertokirjeen liitteinä.

Tiedotuksia

Tämän kiertokirjeen mukana seuraa fil.maist. Christer Wiklundin (Tukholman Yliopisto) kysely ritariperhosen ravintokasveista ruotsiksi ja englanniksi. Toivottavasti kaikki jäsenet, joilla on ko. kokemuksia, vastaavat siihen.

Rahastonhoitaja ilmoittaa, että taas on luvattoman paljon laiminlyöty jäsenmaksujen suoritusta. Koettakaapa hoitaa asiat kuntoon. Jäsenmaksu on niin pieni, ettei sen maksamisen pitäisi olla kenellekään vaikeata. Jäsenmaksu on 8,- paitsi opiskelija- ja nuorisojäseniltä 4,-. Syyskaudella liittyneiden jäsenmaksu on vain puolet koko jäsenmaksusta alleivät ko. henkilöt halua kiertokirjettä taannehtivasti koko vuodelta. ikäli syyskaudella liittynyt henkilö halua kiertokirjeen koko vuodelta, pyydetään asiasta ilmoittamaan toiselle sihteerille (Attila, puh. 575 517).

Seuran postisiirtotilin numero on 26858-3. Rahastonhoitajan osoite on Forselleksentie 5-7, Kauniainen. Rahastonhoitajan puhelin n:o on 500 581 (kotiin). Rahastonhoitaja on maist. Kauko Helomaa.

LOKAKUUN KOKOUS

Lokakuun kuukausikokous pidetään kuukauden toisena keskiviikkona 11.10. klo 19,15. Kokouspaikka Yliopiston Eläintieteen laitoksen suuri luentosali, os. P.Rautatiekatu 13.

KAURI MIKKOLA selostaa kulunutta kesää perhosvaellusten kannalta. Tiedonannoissa toivotaan nimenomaan keskittyttävän vaelluslajien ja harhailijoiden tiedonantoihin. Samoin toivotaan jatkoa Lapin tiedonantoihin. Lue oheinen liite - tiedonantoja koskeva.

Kokouksen edellä alkaen klo 18,30 on mahdollisuus ostaa seuran jäsenilleen hankkimia erilaisia keräilyvälineitä.

Kokouksen edellä voidaan myös suorittaa perhosten määrittystä. Nuoret jäsenet - kääntykää vanhempien kokeneiden jäsenten puoleen, he auttavat mielellään määrittästyössä.

Tervetuloa

Sihteeri

I Jalas

OHJEITA TIEDONANTOJEN ESITTÄMISESTÄ KOKOUKSISSA

Koska jäsenistön keskuudessa lienee epätietoisuutta siitä, minkä laatu-
sia havainnointeja koskevat tiedonannot on syytä seuran kokouksissa esittää,
annetaan seuraavassa asiaa koskevat yleisohjeet, joita ei kuitenkaan ole
tulkittava aivan kirjaimellisesti. Tarvittaessa voidaan myös kysyä neu-
voa vanhoilta kokeneilta perhosharrastajilta.

Seuraavat havainnot on syytä aina ilmoittaa:

1. Maalle uudet lajit sekä muut harvinaisuudet (lajit, joita on saatu maasta aikaisemmin enintään muutamia kymmeniä yksilöitä).
2. Vaikeasti tavoitettavat lajit vaikka niitä olisi saatu huomattavasti edellistä kohtaa enemmän (mm. harvinaiset Lapin lajit).
3. Lajit, jotka ovat olleet vuosikausia lähes tai aivan kateissa taikka, joista on todettu äkillisiä kannan vaihteluita, vaikkei laji itse asiassa olisikaan harvinaisuus.
4. Ekspansiolajien (leviämässä olevien) uudet äärilöydöt sekä selvät yleisyyden muutokset.
5. Vaeltajalajien ja ilmeisten harhailijoiden havainnot. Yleisistä lajeista riittää lyhyt maininta: mistä, koska ja suunnilleen kuinka paljon. Nimenomaan pyydetään kiinnittämään huomio kukin vuoden ensimmäisiin löytöihin, yleisyyteen ja varsinaisiin vaellushavaintoihin. Harvinaisista lajeista toivotaan mahdollisimman seikkaperäisiä tietoja.
6. Löydöt, mitkä on saati lajin tunnetun elinalueen ulkopuolelta mm. kaikki uudet maakuntalöydöt.
7. Elintapoihin liittyvät uudet havainnot oli laji miten yleinen tahansa. Varsinkin näitä tietoja kaivataan paljon nykyistä enemmän.
8. II ja III sukupolven havainnot ellei näitä sukupolvia tavata säännöllisesti.
9. Selvästi aberratiiviset ja kaikki gynandromorfiset yksilöt.

Tiedonannon esittäminen

Tiedonanto pyydetään mieluummin esittämään siinä kokouksessa, mihin se luonteensa puolesta parhaiten kuuluu (katso kiertokirje 6/72). Jollei asianomaisella ole itse tilaisuutta esittää tiedonantoaan oikeassa kokouksessa, voidaan tiedonanto jättää jonkin muun jäsenen esitettäväksi tai jättää se sihteerille, joka esittää sen siinä kokouksessa, johon se luonteensa puolesta kuuluu.

Tiedonanto esitetään suullisesti ja jätetään sen lisäksi sihteerille aina kirjallisena (ainoastaan suullisesti esitettyä tiedonantoa ei julkaista).

Mitä tiedonannon tulee sisältää

Tiedonannosta tulee ilmetä ainakin seuraavat seikat:

- laji, jota tiedonanto koskee
- saatu yksilömäärä
- ottopäikä (mieluummin tarkemmin kuin pelkkä kunta, ruutukoordinaattimäärittäminen erittäin suotava)
- ottoaika
- ottajan nimi

Etenkin harvinaisista lajeista toivotaan lisätietoja mm. ottotavasta (lennosta, syötillä, valolla, kukalta - mikä kasvi, kasvatettu toukasta jne).

Normaalista poikkeava vuorokaudenaika on syytä mainita. Etenkin harvinaisista vaeltajalajeista toivotaan lisäksi selostusta vaellusolosuhteista (säätötila: lämpö, pilvisuus, tuulen suunta ja voimakkuus), muista vaellukseen liittyvistä havainnoista sekä mainintaa mahdollisista muista samanaikaisesti tavatuista lajeista. Aberratiivisista yksilöistä on kirjallisesakin tiedonannossa aina mainittava minkä laatuudesta aberratiosta on kysymys.

Yksilön näyttäminen

Ainakin seuraavan tyyppiset lajit (yksilöt) pyydetään näyttämään tiedonannon yhteydessä kokouksessa:

1. Kaikki maalle uudet lajit sekä lajit, joita aikaisemmin on saatu vain vähäisessä määrin.
2. Kaikki vaikeasti tunnistettavat lajit, vaikka ne olisivatkin melko yleisiä (mm. Eupithecia-suvun pikkumittarit ja nimenomaan pikkuperhoset).
3. Harvoin tavattavat II ja III sukupolven yksilöt vaikka itse laji olisikin yleinen.
4. Kaikki aberratiiviset yksilöt.
5. Kaikki gynandromorfiset yksilöt,

On erittäin tärkeätä, että mahdollisimman monet niistä lajeista, joita esitetyt tiedonannot koskevat, näytettäisiin kokouksissa.

Näytettävät yksilöt - lajit pyydetään mieluummin esittämään lasikansilaitokseen, jonka kansi voidaan haluttaessa teipata kiinni. Huom. Jokaisen lajin eteen nimilappu - kaikki läsnäolijat eivät tunne esitettäviä yksilöitä.

Mikäli esitettävien yksilöiden määrä on suurehko - kymmeniä yksilöitä - pyydetään yksilöt jakamaan kahteen tai useampaan laatikkoon. Suuri laatikko, jossa on paljon yksilöitä, kiertää salissa niin hitaasti, etteivät kaikki läsnäolijat ehdi mitenkään sitä nähdä.

Mikäli esitettävästä lajista - lajeista voidaan laatia kaksi lähes samantyyppistä laatikkoa, pidetään tätä suotavana. Silloin toinen laatikko lähetetään kiertämään etupenkistä ja toinen vuorostaan takaa.

Liite kiertokirjeeseen N:o 7/72

(Lyhennelmät kahdesta esityksestä, jotka pidettiin huhtikuun kokouksessa).

ESKO SUOMALAINEN

Eräiden perhoslajien taantumisesta Suomessa.

Perhoslajien taantumiseen on kiinnitetty vähemmän huomiota kuin niiden ekspansioon, mikä johtuu ainakin osittain siitä, että se usein on vaikeammin havaittavissa. Kuitenkin meiltäkin tunnetaan selviä esimerkkejä lajeista, jotka ovat joko kokonaan hävinneet Suomesta tai tulleet selvästi harvinaisemmiksi.

Hyponephele lycaon Rott. on laji, joka on hävinnyt Suomesta. Esittäjä on selvittänyt lajin esiintymistä maassamme (Julkaistu Ann. Ent. Fenn. 24, 168-181; 1958). Ko. kirjoituksessa esitettyyn aineistoon on tullut lisää vain kaksi löytöä: U: Porkkala, 1 yks., 13.7.1913 (A. Levander) ja EK: Virolahti, 1 f, 18.8.1964 (I. Hanski). Nämä molemmat yksilöt ovat luultavasti muualta tulleita harhailijoita.

H. lycaonista on maassamme tietoja aina 1820-luvulta saakka. Viime vuosisadalla (v:een 1904) laji esiintyi monilla paikkakunnilla Etelä-Suomessa, maan lounaisinta osaa lukuunottamatta, sekä myös Itä-Karjalassa kummassakin n. 62 leveysasteelle saakka ollen aihakin eräillä esiintymispaikoillaan yleinen. Täten lajilla oli siihen aikaan maamme kaakkoisosissa melko yhtenäinen levinneisyys tai ainakaan sen esiintymät eivät olleet kovin kaukana toisistaan.

1900-luvun alussa H. lycaonin levinneisyyskuva Suomessa kuitenkin olennaisesti muuttui. Paria kolmea Suomen etelärannikolla tehtyä satunnaista löytöä lukuunottamatta sitä on v:n 1904 jälkeen tavattu Suomessa vain EH: Hattulassa sekä Karjalan Kannaksella ja siihen liittyvillä alueilla. Hattulasta, missä laji ainakin 1900-1936 oli yleinen, se hävisi noin v:n 1940 tienoilla eikä sitä Karjalan Kannaksellakaan ole viimeisinä 50 vuotena tavattu kuin Metsäpirtissä alueen kaakkoisnurkassa. Tosin tietomme alueella sodan jälkeen mahdollisesti suoritetuista keräyksistä ovat puutteelliset.

H. lycaon on viimeisinä yli 60 vuonna täten esiintynyt Suomessa vain aivan muutamana täysin eristettynä populaationa. Lajin äkillinen lopullinen häviäminen Suomesta perustuu ilmeisesti ainakin osittain siihen kehitykseen, joka on ominaista tällaisille pienille erillisille populaatioille ja joka johtaa homotsygoottisiin ja sen seurauksena uniformisiin eli yhtenäisiin kantoihin. Tästä taas johtuu, että pieni populaatio kadottaa kyvyn sopeutumiseen ja voi nopeasti tuhoutua, jos olosuhteet muuttuvat. Edellä esitettyä tukee se, että suomalaiset ko. lajin yksilöt muuntelevat morfologisesti hyvin vähän, kun taas maamme rajojen ulkopuolella, esim. jo Leningradin tienoilla, lajin muuntelu on ollut hyvin huomattavaa. Tunnetusti kontinentaalisen H. lycaonin levinneisyyskuvan muutos maassamme tämän vuosisadan alussa voi johtua niistä ilmastollisista muutoksista, jotka alkoivat 1800-luvun puolivälin jälkeen ja joille oli ominaista ilmastoin kontinentaalisuuden väheneminen Suomessa.

Eräät suurikokoiset päiväperhoset ovat tulleet viime aikoina monin paikoin maassamme aikaisempaa paljon harvinaisemmiksi. Tällaisia ovat Parnassius apollo, P. mnemosyne, ^{ko/}Aporia ~~crataegi~~, Limenitis populi. P. apollo hävisi Porvoon seuduilta 1940-luvun alussa ja monesta muusta paikasta vähän myöhemmin. Vastaavanlaisia harvinaisemmiksi tulleita yökkösiä ovat mm.

Moma alpium, Apatele tridens, A. cuspis, Agrotis sgetum ja Mamestra brassicae. Niinpä esim. A. tridens ei tunneta maastamme v:n 1956 jälkeen kuin 2 Pohjois-Karjalasta saatua yksilöä, vaikka laji 1900-luvun alkupuolella ei ollut täällä erityisen harvinaisen.

KAURI MIKKOLA

Lehtinunnan (Lymantria dispar)vaellus vuonna 1958

Lehtinunnaa saatiin Etelä-Suomesta vuonna 1958 28-29 heinäkuuta yhdeksän koirasta, joiden maidonvalkeasta värityksestä saatettiin päätellä niiden olleen peräisin Kakkoois-Venäjältä. Sama vaellus havaittiin kolme päivää aikaisemmin Moskovan lähetyvillä suurena massalentona, ja perhoset olivat ilmeisesti lähtöisin Rjazanin maakunnasta, missä lajin toukat söivät samana kesänä 74 000 ha metsiä putipuhtaiksi. Trajektorianalyysien mukaan perhoset olivat matkanneet lämpimässä ilmassassa lähellä rintamaa; mahdollisesti ne olivat lentäneet enimmäkseen öisin, sillä jatkuvana lentona etenemistä ei voinut selittää. Liikkuvuudeltaan mantereiset populaatiot eroavat ilmeisen selvästi laitapopulaatioista (Eurooppa, Pohjois-Amerikka, Japani, naaraat + lentokyvyttömiä, koiraiden ei tiedetä suorittavan pitkiä vaelluksia), sillä niiden molemmat sukupuolet voivat vaeltaa pitkiä matkoja. Tästä esittäjä on löytänyt venäläisiä kirjallisuustietoja. Mantereista kuiva-aikaa on pidettävä tässä tärkeänä tekijänä; jo keväällä puhtaiksi syödyt puut eivät kestä kuivuutta, varsinkin jos tuho jatkuu perättäisinä vuosina, vaan kituvat tai kuolevat. Kun laitapopulaatioissa pienet toukat leviävät tuulen mukana, niin mantereisilla alueilla "tarvitaan" toinen, vielä tehokkaampi vaellustapa, aikuisten pitkät vaellukset.

LEPIDOPTEROLOG

Jag är intresserad av alla uppgifter om riddarfjärilens (Papilio machaon L.) värdväxter i Finland.

Dels är jag ute efter vilken växt som är den vanligaste värdväxten, och dels på hur många olika växter larverna kan leva i naturen.

Därför är jag tacksam för att höra av alla medlemmar som någonsin har hittat en larv av riddarfjärilen. Om någon har funnit larverna på flera olika växter, är jag intresserad av på vilken växt man har funnit mest, näst mest o.s.v. riddarfjärilslarver.

Eftersom värdväxtpreferensen kan tänkas variera i olika delar av landet och i olika biotoper, är jag tacksam för alla lokalangivelser och biotonbeskrivningar.

Alla som är vänliga att bidra med uppgifter kommer att få en sammanställning av resultatet innan utgången av år 1972.

fil.mag. Christer Wiklund
Zoologiska Institutionen
Box 6801
113 86 Stockholm
Sverige

LEPIDOPTEROLOGIST

I am interested in all information concerning the host plants of the swallowtail (*Papilio machaon* L.) in Finland.

There are primarily two aspects I am interested in:

1. Which is the most common host plant ?
2. How many different plants can the swallowtail larva feed upon in nature ?

Therefore I would be grateful to hear from all members who have ever found a larva of the swallowtail. From those who have found larvae on several plant species, I would be interested to learn upon which plant the largest, second largest etc., number of larvae was found.

Since the host plant preference might vary in different parts of the country and in different habitats, I am grateful for all information concerning locality and habitat.

Those who are kind enough to contribute to this investigation will receive a summary of the results before the end of 1972.

fil.mag. Christer Wiklund
Zool.Inst.
Box 6801
113 86 Stockholm
Sweden

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINLAND rf
Topeliuksenk 3a A 12
Helsinki 26
29.10.1972

Kiertokirje n:o 8/1972

LOKAKUUN KOKOUS

Lokakuun kuukausikokous pidettiin keskiviikkona 11.10.72 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa. Puheenjohtajana toimi ESKO SUOMALAINEN ja sihteerinä ILKKA JALAS. Kokouksessa oli läsnä 154 henkeä.

Viralliset asiat

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: PENTTI VILHO NISSINEN, CARL-GUSTAF LAGERKRANTZ, LEENA LAASONEN, KAROLIS BAGDONAS, JUKKA KORPELA, MARKKU UTRIAINEN, JARMO KUSTAA TUOMINEN, LAILA KOIVU, MICHAEL MÜLLER, TUIJA MARJATTA SALMI, KURT ERIC BLOMQUIST, MATTI VIROLAINEN, PETRI GRÖNLUND, KIMMO SILVONEN, HARRI JUHANI VIRTÄ, JORMA ANTERO JANTUNEN.

Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä: SEPPO HEIKKILÄ, JYRKI EERIK ILMARI LESKINEN, PEKKA SAKARI KESKINEN, KIRSTI LILJA, PÄIVÖ OLA VI SOMERMA, ANDREJ WENNSTRÖM, JARMO VEIKKO EURASTO, MARKKU JOHANNES PELLINEN sekä KRISTER J KARTTUNEN. Näistä Karttunen ei ole vielä 15 vuotta täyttänyt, joten hänen jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin hän on mainitun ikärajan saavuttanut.

Rehtori AVV MIKKOLA luovutti seuralle lahjoituksena 500 arkkia koirasnaaras-etikettejä. Puheenjohtaja kiitti lahjoittajaa arvokkasta lahjoituksesta. Seura tulee myymään etikettiarkit hintaan 1,-/4 arkkia (= yli 2.500 koiras-naaras etikettiä).

Puheenjohtaja esitti johtokunnan ehdotuksen, että seuralle valittaisiin erityinen tiedonantosihteeriksi (toimittaja). Tämän henkilön tehtäväksi tulee muokata tiedonannot mahdollisimman yhtenäiseen asuun. Tiedonannot pyritään tämän jälkeen julkaisemaan kiertokirjeen liitteinä ryhmiteltyinä siten, että esim. Lapin tiedonannot ovat omana ryhmänään, samoin mm. vaeltaja tiedonannot omana ja II sukupolven yksilöiden tiedonannot omana ryhmänään. Jokaisessa ryhmässä tiedonannot käsitellään lajeittain yhteen koottuina. Tällä menettelyllä pyritään tiedonannot saamaan lyhyemmiksi ja samalla helpommin luettaviksi. Kokous hyväksyi ehdotuksen. Tiedonantosihteeriksi valittiin JUKKA JALAVA. Tiedonantosihteerille päätettiin maksaa palkkiota mk 20,-/kiertokirje.

Esitelmä

KAURI MIKKOLA selosti kulunutta kesää perhosvaellusten kannalta. Lyhennelmä tästä esityksestä myöhemmän kiertokirjeen liitteenä.

Tiedotuksia

HELSINGIN HYÖNTEISVAIHTOYHDISTYKSEN vuosikokous pidetään sunnuntaina marraskuun 26 p:nä klo 10.00 Yliopiston Eläintieteen laitoksen kahviossa. s. Pohj.Rautatiekatu 13, H:ki. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

Vuosikokouksen jälkeen alken n. klo 11,30 on samassa paikassa hyönteisvaihtotilaisuus, johon voivat myös yhdistykseen kuulumattomat saapua. Tilaisuuteen osallistuvilta peritään mk 1,- kulujen peittämiseksi. Tervetuloa.

MARRASKUUN KOKOUS

Marraskuun kokous pidetään keskiviikkona 8.11.1972 klo 19,15 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa Pohj.rautatiekatu 13. H:ki. Kokouksessa käsitellään Lapin eteläpuolisen Suomen perhoskesää. HARRY KROGERUS kertoo Lohjan tienoon ja OSMO PELTONEN Mäntyharjun alueen perhoskesästä. Tervetuloa.

Sihteeriksi

I Jalas

LAPIN TIEDONANTO (esitetty syyskuun kokouksessa)

Seuraavat yleisimmin esiintyvät paikka- ja keräilijänimet on lyhennetty
 Enl: 767:25, Kilpisjärvi, Saana = Saana, Keml: 748:50 Sodankylä, Kelu-
 järvi = Keluj., Enl: 757:36 Ounastunturi = Ounas, Inl: 775:50 Utsjoki
 kk. + Ailigastunturi = Utsj., Aula, Hukkonen & Saarenmaa = AHS, Dölle,
 Kaare & H. Attila = DKA, Holmberg = Ho, A. Kullberg = AK, Antti Roine =
 AR.

PAPILIO MACHAON: Saana: 26.6. ja 4.7. näköhavainnot, P. Pakkanen, 7.-
 10.8. 1 toukka Erkki Peltonen. Ounas: 27.6. 1 ex. AHS.

ANTHOCARIS CARDAMINES: Saana: 25.6. 13 ja 1 näköh. P. Pakkanen 1.7. 19
 M. Raekunnas 2.7. 2 exx. AR.

PIERIS RAPAE: Keluj. 16.7. useita AK. (vrt. vaeltajam.)

VANESSA CARDUI: Keluj. 16.7. 1 ex. AK. Saana: 12.7. 19 ja 1 näköh.
 Ho. (vrt. vaeltajam.)

EUPHYDRYAS IDUA: Utsj.: 1.-6.7. 1 ex. DKA.

CLOSSIARA POLARIS: Saana: 3.7. 1 ex. M. Raekunnas. Ounas: 25.-29.6. yl. AHS

C. IMPROBA: Enl: 767:26 Kuonjarvarri 10.7. 15 exx. AHS.

C. THORE: Enl: 768:27 Meekonvarri 5.7. 1 ex. AHS. Inl: 775:54 Utsjoki,
 Pulmanki - Tsuomasvarri 7.-10.7. 2 exx. DKA.

EREBIA MEDUSA: Utsj.: 1.-6.7. runs. DKA

E. DISA: Ounas: 25.-29.6. hyv. yl. AHS. Utsj.: 1.-6.7. 1 ex. DKA

OENEIS BORE: Ounas: 26.-29.6. yksittäinen AHS. Utsj.: 1.-6.7. vähän DKA

COENONIMPHA PAMPHILUS: Keml: 750:35 Muonio, Kihlanki useita 18.7. AK.

C. TULLIA: Saana: 6.7. 1 ex. AR.

LYCAENA PHLAEAS: Saana: 10.7. 13 12.7. 13+19 Ho. Enl: 768:27 Anjalonji
 4.-5.7. 4 exx. AHS.

L. HIPOTHOE: Keluj. 16.7. useita AK. Saana: 12.7. 13 Ho.

PLEBEJUS IDAS: Saana: 12.7. 233 Ho.

POLYOMMATUS ICARUS: Keluj.: 15.7. 13 AK.

BYRGUS CENTAUREAE: Saana: 10.7. 13 ja 12.7. 13 Ho.

PHECSIA GNOMA: Ounas: 25.-29.6. 833 ja 299 AHS.

NOTODONTA DROMEDARIUS: Ounas 26.6. 1 ex. ja 27.6. 1 ex. AHS.

POECILOCAMPA POPULI: Saana 22.-25.8. ad lucem O. Sotavalta.

EUROIS OCCULTA: Saana: 12.7. 1 ex. Ho.

DIARSIA RUBI: Saana: 12.7. 433 Ho.

PACHNOBIA KONGSVOLDIENSIS: Saana: 30.6.-2.7. 37 exx. AHS. Utsj.: 1.-6.7.
 runs. DKA.

ARCHANARTA QUIETA: Utsj.: 1.-6.7. runs. DKA.

A. LANKIALAI: Saana: 2.7. 1 ex. AHS. Kuonjarvarri 7.-9.7. 5 exx. AHS.

ANOMOPHA LAETABILIS: Utsj.: 1.-6.7. 2 exx. DKA

A. GELIDA: Saana: 7.7. 1 ex. Armas Järvelä.

A. RHAETICA: Keml: 750:41 Kittilä 16.-17.7. useita 33+99 AK.

LASIOSTRA DOVRENSIS: Saana: 30.6.-2.7. 5 exx. AHS 8.7. 1 ex. AR.

ANARTA RICHARDSONI: Saana: 30.6. 1 ex. AHS. 3.7. 1 ex. M.Raekunnas.
10.7. 1♂ ja 1♀ Ho. 3.7. 1 ex. AR. Enl: Anjalonji 4.7. 1 ex. AHS.
Enl: 768:27 Saivaara 5.7. 2 exx. AHS. Kuonjarvarri 9.-10.7. 3 exx. AHS
Utsj.: 1.-6.7. 10 exx. DKA.

A.LEUCOCYCLA: Ounas: 29.6. 3 exx. AHS.

SYMPISTIS FUNEBRIS: Saana: 13.7. 1 ex. DKA. Keml: 754:36 Muonio kk.
15.- 17.7. 2♂♂ ja 1♀ E. Laasonen.

ANARTOMIHA BOHEMANNI: Ounas: 27.-28.6. 42 exx. AHS. Saana: 1.7. 1 ex. AHS
5.7. 4 exx. AR. 3.7.1♀ M.Raekunnas. Anjalonji: 5.7. 1 ex. AHS. Utsj.:
1.-6.7. 1 ex. DKA.

SYNGRAPHA PARILIS: Ounas: 29.6. 1 ex. 14.7. 3 exx. 15.7. 1 ex. AHS.

PLUSIA DIASEMA: Muonio kk. 15.-17.7. 3♂♂ ja 1♀ E.Laasonen. 16.7. 2 exx.
AHS.

LEGRIS POPULATA: Saana: 22.-25.8. ad lucem O.Sotavalta. Utsj.: 1.-6.7.
runs. DKA.

ORTHONAMA LIGNATA: Keluj. 15.7. 1♀ AK.

PSYCHOPHORA SABINI: Saana 10.7. 4♂♂ Ho.

ENTEPIHRIA POLATA: Utsj.: 1.-6.7. erittäin runs. DKA (vrt. Savonius)

E. FLAVICINCTATA: Anjalonji: 4.-5.7. 3 exx. AHS. Meekunvarri: 5.-7.7.
25 exx. AHS.

E. NOBILIARIA: Saana: 2.7. 1 ex. AR.

EUPHIA LUCTUOSA: Saana: 12.7. 1 ex. Ho.

PERIZOMA AFFINITATA: Saana: 7.-10.8. toukkia E.Peltonen.

EUPITHECIA UNDATA: Saana 30.6.-2.7. 2 exx. AHS Anjalonji: 4.7. 1 ex. AHS

POECILOPSIS LAPPONARIA: Saana: 7.-10.8. 2 toukkaa E.Peltonen.

ACERBIA ALPINA: Enontekiö (lähempi paikka?): 16.7. löytyi toukka n.
750 m:n korkeudelta. Se söi vankeudessa koivua, haapaa, pajua ja voi-
kukkaa. Koteloitui 31.7. ja 13.8. kuoriutui ♀. Toukan löysi ja kasvatti
Lauri Kauranen. Tiedonannon esitti Leo Sippola.

HYPHORATA LAPPONICA: Ounas: 25.-29.6. 6♂♂ ja 7♀♀ AHS. Kuonjarvarri:
1.7. 1♂ ja 2.7. 1♂ P.Pakkanen.

CRODEMNIAS QUENSELLI: Saana: 30.6.-1.7. 3 exx. AHS. 4.7. 1 ex. AR.
Saivaara 5.7. 1 ex. AHS.

ZYGAENA EXULANS: Utsj.: 1.-6.7. n. 20 exx. DKA.

SYNANTHEDON SCOLIAEFORMIS: Utsj.: 1.-6.7. 1 ex. DKA. (ent. pohjoisin
löytö Inarista)

Kaj Savonius: Keräilytuloksia Kilpisjärveltä kesällä 1972

Keräilyalue: Saana lähiympäristöineen, muutama retki Jehkatsille ja Saanajärven rannoille.

Havainnot: 2-12.7.72 väliseltä ajalta. Esitetyt tiedot ovat sekä vai-
moni että itseni tekemiä, jollei toisin mainita.

Sääolosuhteet: Erinomaiset perhostuksen kannalta. Lämmin kausi alkoi
juhannukselta ja jatkui pitkälle heinäkuuhun.

Jonkinlaisen kuvan perhosten esiintymisestä antanee lajitylöstöni
eri vuosilta: 1964 25, 1965 14 (2 keräilyvrk.), 1966 24, 1970 38,
1971 40 ja nyt 1972 55.

P. napi, C. nastes, C. hecla ja C. palaeno olivat täysin tavanomaisia,
siis yleisiä.

A. cardamines useita näköhavaintoja

L. sinapis 1.7 2 exx ottaja M Raekunnas. Seudulle uusi laji.

A. urticae 12.7 näin useamman kerran lajin Jehkatsilla.

E. idunasta vain yksi varma havainto 1.7 M. Raekunnas

M. athalia scand. 10.7. 1 yksilö.

Clossiana-lajeista thore ja euphrosyne erittäin yleisiä. Cl. chariclea
yleinen, Cl. freiija normaali. Cl. polarista 2 yks. Jehkatsilta 8.7.

Cl. seleneä en nähnyt yhtään.

B. napaea, B. aquilonaris, E. pandrose ja O. norna yleisiä, varsinkin
viimeksimainittu.

C. rubi yleinen, joskin kulunut.

L. hippothae 1yks. 7.7. Saanan takana olevista rehevistä jokiuomista.

Pl. glandon ja P. optilete cyp. normaalin yleisiä.

Pl. idaksesta ainakin yksi havainto 5.7 M. Raekunnas.

P. andromedae suht. runsaslukuinen ja P. centaureata jälleen 1 yks.
4.7 matkalla Saanajärvelle.

D. festiva bor. oli syötillä yleisin otus. Ei kuitenkaan massoitain,
mutta selvästi normaalia yleisempi.

E. alpicola hyperb. oli sangen harvalukuinen verrattuna 1970 massa-
esiintymiseen.

P. tecta harvinainen, kun taas P. kongsvoldensis oli sangen yleinen
yölentäjä ainakin kalkkipahdalla.

L.dovrensista pitäisin suhteellisen vähälukuisena. Saimme sitä vain
3 yksilöä 4.7. ja näimme muutamia. Esim. 1970 laji oli paljon yleisempi.

A. richardsoni oli yleinen, talletimme sitä 17 yks. ,joista 12 Jehkat-
silta. Laji istuskeli S. acaulixen kukilla, joilta se oli melko helppo
saada .

A. melanopaja ja S. melaleuca yleisiä.

S. lapponica erittäin yleinen, todennäköisesti yleisin yökkö. Sen lento-
alue alkaa vasta Ns. turistirinteen takaa pohjoiseen päin ,joten
etelärinteillä keräilleet jäävät helposti ilman tätä lajia.

S. zetterstedti normaali "kärpänen", jota esiintyi kaikkialla pahdan
juurella, mutta parhaiten kalkkipahdan kohdalla. Talletimme lajia myös
Jehkatsilta.

A. bohemanni oli kertoman mukaan yleinen, mutta kuuluu niihin minua
kiertäviin lajeihin ja vaimoni sai sitä vain yhden 4.7. aivan pahdan
juuresta retkeilymajan yläpuolelta.

S. hochenwarthi oli yleinen.

Mittareista en sanoisi minkään lajin olleen tavattoman yleinen. Toisaalta
taas kyllä lähes kaikki lajit tavattiin.

X. montanataa sain neljä yksilöä.

Ps. sabini oli yleinen Saanan laella ja tapasimme sen myös Jehkatsilta.

E. byssata oli yleinen, E. polata harvinaisempi. E. nobiliariaa saimme
kovan hakemisen tuloksena 4yks. (3.7 3, 4.7 1), joten laji tuntui
harvalukuiselta.

P. affinitata tavattiin, mutta P. minorataa en kuullut kenenkään
saanneen.

E. undataa emme myöskään löytäneet, mutta lajia saatiin varmasti Saa-
nalta.

Ps. coracina ja P. fusca olivat yleisiä, sain jälkimmäisen lajin naarai-
takin kymmenkunta hyppimästä vaivaiskoivuilta.

Yleensä olen aina joutunut toteamaan, ettei Arctiinoja ole esiintynyt kuin joitain harvoja yksilöitä. Tänä vuotena kuitenkin O. genselii oli tavallista runsaampi Saanalla. Itse sain lajia tosin vain yhden 5.7 Kalkkipahdalta, jostakuulemani mukaan tuli lajia runsaimmin.

Mielenkiintoisena havaintona sai vaimoni 6.7 Z. exulansin kalkkipahdalta. Laji on nyt ollut lähes kymmenen vuotta kateissa ja tämä yksilö on ainoa tietooni tullut löytö.

S. polarista en kuullut kenenkään löytäneen.

Yhteenvetona toteaisin Kilpisjärvellä olleen erittäin hyvän perhostuskesän. Lähes kaikkia seudulla tavattuja lajeja saatiin sieltä. Lisäksi todettiin useita etetäisiä lajeja, joita aiemmin ei ole saatu näin pohjoisesta tai on saatu vain aniharvoin. Näistä ns. etelän roskalajeista toivoisin tiedonantaja kaikilta havainnoitsijoilta, jotta Kilpisjärven perhosfauna saataisiin talteen poikkeuksellisen suotuisan ja lämpimän kesän jälkeen.

Yhteenveto perhoshavainnoista käsivarren takatuntureilla kesällä 1972

Takatunturien kesälle (26.6 - n. 15.7) oli tänä vuonna ominaista kaksikin seikka: sää oli poikkeuksellisen edullinen, jopa helteinen ja perhosharrastajia oli seudulla enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Tästä huolimatta vain muutamat lajit esiintyivät erittäin runsaina (*C.euphrosyne*, *C.polaris*, *P.kongsvoldensis*, *A.bohemani*, *S.lapponica*). Miltei kaikkia "vakio-lajeja" tavattiin normaalilta tuntuva määrä tai vain hiukan odotettua runsaammin (*H.comma catena*, *L.dovreensis*, *A.richardsoni*, *A.lankialai*, *X.montanata lapponica*, *Entephia*-lajit, *P.sabinii*, *E.undata* ym). *C.improbata* on havaintoja varsin varsin vähän, tämä johtunee lähinnä siitä, ettei kukaan keskittynyt juuri sitä etsimään. *Z.exulansista* on vain yksi havainto (*Ridnitsokka*, *S. Nénye*), *H.fuscoargenteus* ei sitäkään. Helteisistä säistä johtuen havaittiin myös eräitä lähinnä eteläisinä pidettäviä lajeja: *P.machaon* (Saarijärvi, Riimmajärvi - P.Panula, Annjalonji - H. Saarenmaa), *A.cardamines* (Annjalonji - E.Laasonen), *A.urticae* (Annjalonji), *P.cardui* (i f Annjalonji - E. Karvonen), *M.glauca* (Kieditsokka - S. Nénye), *A.laetabilis* (Annjalonji - K. Hulkkonen), *P.fulinosa* (Riimmajärvi - P.Panula).

H.alpinalle kesä ilmeisesti oli edullinen; tietoon yllut kokonaissaalis oli 3 täyttä koteloa (joista kahdesta tuli ulos aikuinen), 2 tyhjää kotelokoppaa ja kaksi toukkaa (toisesta kasvatettu aikuinen ja toinen puhallettu).

Uusia olivat *C.thore*-esiintymä Skadjajärvellä, *E.flavioinctata*-esiintymä Meekonpahdassa ja *C.marginea auriciliella*-esiintymä Annjalonjin pahdassa.

SUOMEN PERHOSTUTKIJAIN SEURA ry
LEPIDOPTEROLOGISKA SÄLLSKAPET I FINNLAND rf

Topeliuksen 3a A 12, Helsinki 26

3.12.1972

Kiertokirje n:o 9/1972

MARRASKUUN KOKOUS

Marraskuun kuukausikokous pidettiin keskiviikkona 8.11.72. Kokouksessa oli läsnä 135 henkeä. Puheenjohtajana toimi ESKO SUOMALAINEN ja sihteerinä ILKKA JALAS.

Viralliset asiat

Uusiksi jäseniksi hyväksyttiin seuraavat henkilöt: SEPPO HEIKKILÄ, JYRKI EERIK ILMARI LESKINEN, PEKKA SAKARI KESKINEN, PÄIVÖ OLAVI SOMERMA, ANDREJ WENNSTRÖM, JARMO VEIKKO EURASTO, MARKKU JOHANNES PELLINEN ja SEPPO KALEVI NEVALAINEN. Uusiksi jäseniksi ehdotettiin seuraavia henkilöitä: MARKKU JUHANI SAVOLAINEN, HARRI TOIVO PATRIK KAASINEN, JUKKA OLAVI TURPEINEN, DON BÄCKSTRÖM, THOMAS SÖDERLUND, OLLI HENRIK ELFVING, JARI PEKKA FIRJOLA: Kaikki nyt ehdotetut ovat alle 15-vuotiaita, joten heidän jäseneksi hyväksymisensä siirtyy siihen kokoukseen, jolloin kukin heistä on mainitun ikärajan saavuttanut.

Esitelmät

HARRY KROGERUS kertoi perhoskesästä Lohjan seudulla vuonna 1972 ja OSMO PELTONEN selosti perhoskesää Mäntyharjulla vuonna 1972. Lyhennelmät näistä esitelmistä julkaistaan myöhemmän kiertokirjeen liitteinä.

Tiedotuksia

Helsingin Hyönteisvaihtoyhdistyksen julkaisema pikkuperhosten piste-luettelo on valmistunut. Luetteloa on saatavana yhdistyksen puheenjohtajalta dosentti JOUKO KAISILA, os. Yliopiston Eläintieteen Laitos, Pohj.rautatiekatu 13, Helsinki 10. Luettelon hinta on 4,-. Postikulut velotetaan lisää.

Leucoma salicis: KAURI MIKKOLA (osoite sama kuin Kaisilan edellisessä kohdassa) pyytää tarkkoja havaintoja tästä lajista kesältä 1972, myös negatiivisia jos pyynti on ollut säännöllistä, sillä nyt on saatu varmoja havaintoja siitä, että viime kesän joukkoesiintymät johtuivat ainakin suureksi osaksi vaelluksista. Jotta vaellus saataisiin hyvin tutkituksi, ovat sekä positiiviset että negatiiviset havainnot erittäin tärkeitä.

Tämän kiertokirjeen liitteenä julkaistaan KAURI MIKKOLAN esitelmä kuluneen kesän vaelluksista. Tähän mennessä annetut vaeltajatiedonannot ovat toisessa liitteessä. Mikäli toteat, että Sinun havaintosi puuttuu, jätä ensi tilassa kirjallinen tiedonanto sihteerille. Tiedonantoihin tullaan julkaisemaan täydennys ilmeisesti helmikuun kiertokirjeen liitteenä.

JOULUKUUN KOKOUS

Joulukuun kuukausikokous pidetään keskiviikkona 13.12.72 klo 19,15 Yliopiston Eläintieteen Laitoksen suuressa luentosalissa, os. Pohj. Rautatiekatu 13. Kokouksessa on neljä erittäin tärkeätä käsitteitä selventävää esitelmää: ROBERT von BUNSDORFF: Populaatio, WALTER HACKMAN: Lajinsisäinen muuntelu, ESKO SUOMALAINEN: Kliini ja KARI VEPSÄLÄINEN: Univoltismi ja bivoltismi. Jokainen esitys noin 15 min. Esitysten jälkeen keskustelu.

Tervetuloa

TAMMIKUUN KOKOUS 17.1.1973

Sihtööri

TIEDONANTOJA

MAALLE UUDET LAJIT:

- LYCAENA DISPAR: EK: 670:53 Virolahti 15.7. -72 1♀, Ilkka Hanski leg.
 ERYNNIS TAGES: U: 667:39 Helsinki, Laajasalo, Stansvik 8.8. -72 1 ex. leg. B.Ehrn-
 sten, B.Johansson & A.Albrecht.
 ARCHANARA GEMINIPUNCTA: U: 664:28 Tvärminne eläint.as. 9.8.-72 1♂ ad lucem, Jukka
 Vuorinen leg. Lajin eteläisimmät löytöpaikat ovat Pohjois-Italiassa ja Andalusianssa.
 Levinneisyysalueen pohjoisraja kulkee Cambridgen, Jyllannin ja Smälannin kautta Suomeen.
 Tanskasta tunnetaan nelisenkymmentä löytöpaikkaa (varhaisin 1918) ja Ruotsista
 kahdeksan löytöä. Baltiasta laji todettiin vasta 1946. Toukka elää maalla kasvavilla
 järviruocoilla, korsien yläosassa.
 TRICHOPLUSIA NI: Ks. vaeltajat.
 ZANCLOGNATHA TARSICRINALIS: U: 667:37 Espoo, Matinkylä 21.-30.8.-72 1♂ kestorysällä,
 E.&J. Karvonen leg. U: 667:39 Helsinki, Vartiokylä 23.8.-9.9. -72 1♂ kestorysällä,
 A.Aalto leg. EK: 670:53 Virolahti 28.8. ja 13.9. 1 ex. S. Leinikka leg.
 + LITHEOSIA SORORCULA: Ks. vaeltajat.
 UDEA FULVALIS: U: Porvoo 31.7. -66 A.Strandman leg., ilmoitti Jorma Kyrki. Yksilö
 on Oulun yliopiston kokoelmassa.
 DICHOMERIS LIMOSELLA: Imatra 15.7. -72 Harry Krogerus leg.
 MOMPHA DECORELLA: U: 667:37 Espoo 21.-27.5. 1 ex. ja U: 668:38 Vantaa 1.-12.6. 1 ex.
 leg. E.& J.Karvonen.
 + HEPIALUS LUPULINUS: U: Helsinki 11.6. -72 4♂♂ haavimalla klo 23-24, J.Jalava leg.

MUITA TIEDONANTOJA:

- APORIA CRATAEGI: EH:68069:4455 Sysmä 28.6. 1 ex., Päivi Hakala leg, PS: 693:53,
 Leppävirta, Kotalahti 29.6. -72 3 exx. A.& E.Ylönen leg.
 LIMENITIS POPULI: ES: 686:59 Sääminki, Ahvensalmi 4.7. -72 4♀, Marjatta Franssila leg.
 ARGYNNIS PAPHIA: Heinäkuussa joitakin yksilöitä (U,EK), ehkä vaellus. PH: 698:47
 Vesanto 9.9.-72 1 ex., leg. P.Alaja.
 HYPONEPHELE LYCAON: U:666:36 Kirkkonummi; Thorsvik 28.7.-72 1♀ leg. M.Toiviainen,
 ilmoitti Kari Toiviainen. EK: 670:53 Virolahti 31.7. 1 ex. leg. Helvi Sipilä, ilmoitti
 Pekka Sipilä. 10.8.-72 1♀ Ilkka Hanski leg.
 GASTROPACHA QUERCIFOLIA: EK: Virolahti 4.7. -72 1 ex., J-P. Kaitila leg.
 MALACOSOMA CASTRENSE: U: 667:44 Pellinki, Hasselö 7.7.-72 1♂ C.J. Widen leg.
 APATELE STRIGOSA: EK: 671:53 Virolahti kk. 26.6. ja 9.8. 1 ex., J-P. Kaitila leg.
 CERASTIS LEUCOGRAPHIA: EK: 670:53 Virolahti 21.5. 1♂, Ilkka Hanski leg.(Uusi EK:lle)
 NOCTUA CHARDINYI:U: 674:43 Orimattila 3.8. -72 2 exx. päivällä horsman kukilta. La-
 jia näkyi paikalla kymmeniä exx. U: 669:41 Porvoon pit., Vekkoski 12.7.-72 1 ex. ad ^{lu}
 lucem, leg. Juho Alvas. PK: 696:64 Kontiolahti 20.-21.7. 1ex. ad lucem, M.Raekunnas leg
 CUCULLIA FRAUDATRIX: EK: Virolahti 3.8. 1 ex. Ilkka Hanski leg.
 APAMEA ZOLLIKOFERI: U: 668:39 Helsinki, Kontula 8.8. -72 1♀ syötillä, leg. A. Järvelä
 HYDRAECIA ULTIMA: U: 664:28 Tvärminne by 2 exx. ad lucem leg. A.Aalto & co. U:667:39
 Helsinki, Vallisaari 8.8.-72 1 ex. ad lucem leg Ilkka Jalas.
 COSMIA PYRALINA: V:67253: 2181 Askainen 17.8. 1 ex. leg. Antti Roine.
 PYRRHIA EXPRIMENS: ES: 681:49 Mäntyharju 13.7. -72 1 e♀.ad lucem leg. Osmo Peltonen.
 II yksilö nyky- Suomesta.
 UNCA OLIVANA: U: 6670:389 Helsinki, Vallisaari 3.-9.7.-72 ad lucem 1 ex. leg.I.Jalas.
 EK: 671:53 Virolahti kk. 27.6.-72 1 ex. leg. J-P. Kaitila.
 UNCA CANDIDULA: V: 670:23 Kakskerta 11.8. 1 ex. leg.S. Muurimaa.
 PLUSIA VARIABILIS: ES: 679:53 Savitaipale, Kuolimojärvi 1.-7.7.-72 1 ex. ad lucem
 leg. Jukka Svahn.
 PLUSIA EXCELSA: EK: Virolahti 12.8. 1 ex. leg. S.Leinikka.
 PLUSIA CONFUSA: Kesäkuussa kolme havaintoa.Heinäkuun lopulta alkaen lokakuun alkuun
 oli laji monin paikoin yleinen.Pohjoisimmat löytöpaikat: ES: 681:49 Mäntyharju, PH:
 698:47 Vesanto, PS: 694:53 Leppävirta ja PS: 696:55 Vehmersalmi.
 PHYTOMETRA VIRIDARIA: V: 670:23 Kakskerta 31.7. 1 ex. leg. S.Muurimaa
 BAPTRIA TIBIALE: U: 672:43 Myrskylä 19.6. -72 1 ex. leg. Kari Toiviainen. (paikka-
 kunnalle uusi)
 EUPHYIA CAPITATA: EK: Virolahti 23.6. 1 ex. leg. J-P. Kaitila. EK:lle uusi.
 + SCOPULA ORNATA: U: Helsinki, Harakka 5.-10.7.-72 ad lucem 1 ex. leg:I.Jalas.

OURAPTERYX SAMBUCARIA: EK: Vehkalahti, Tammio 10.7.-72 1♂, 12.7.-72 4♂♂ ja 13.7.-72 3 ♀♀, leg. Veikko Kaila.

NYCTEOLA REVAYANA: V: Kakskerta 4.8. -72 leg. S. Muurimaa. U: 665:29 Gullö 20.5.-72 1 ex. ad lucem Kauri Mikkola leg. (Uusi U:lle, ehkä loikkari)

PACHYTHELIA VILLOSELLA ♂ : St: 690:28 Parkano 14 exx. 26.6.-72 S.Korpela & M. Vuola leg. St: 688:22 Pori 1 ex. ex larva -72 M. Vuola leg.

AEGERIA MELANOCEPHALA: V: Rymättylä 4 exx., Turku 1 ex. ja Mynämäki 1 ex. leg. S. Korp

SYNANTHEDON MESIAEFORMIS: V: 671:23 Turku ex pupa -72 M.Vuola leg. U: 667:38 Helsinki 2 exx. ex pupa leg. Sakari Kerppola.

PHRAGMATAECIA CASTANAEAE:V: 670:22 Rymättylä 29.6.-8.7.-72 valorysillä 6 ♂ exx. I.Jalas leg. ja 1 ex. Esko Kivisaari leg.(myös ♂). V: Turku 25.6.-2.7. 1 ex. leg. Muurimaa & Teriaho.

ACHROIA GRISEELLA: U: 668:39 Helsinki. Kesän -72 aikana useita kymmeniä exx. asunnesta jonne tulleet savupiipusta olevasta villimehiläispesästä. U: 671:42 Askala 2 exx. mehiläishuoneesta keväällä -72. leg. Risto Tynni, esitti Esko Suomalainen. V: Lohja, ad lucem vuosina -69 ja -70 leg. H.Krogerus.

PLATYTES CERUSSELLUS: U: 664:27 Hanko 8.7.-72 1 ex. leg. J.Jalava, U: 665:29 Gullö 4.7.-72 2 exx. ja 5.7.-72 1 ex. leg. Kauri Mikkola. U: 669:42 Porvoon pit. , Åminsby 24.6. 1 ex. leg. Esko Suomalainen.

EUTOPHERA FULIGINOSELLA: U:669:41 Porvoon pit., Vekkoski 13.7. 1 ex. leg. J.Alvas.

ACLERIS ROSCIDANA: EK: Virolahti kk. 13.9.-72 1ex. J-P.Kaitila.

EUCOSMA INFIDANA: U: 669:41 Porvoon pit., Vekkoski 8.8.-72 1 ex. ad lucem leg. J.Alvas

CHRYSOCLISTA RAZOWSKII: U: 665:29 Gullö 5.7. ja 9.7. 1 exx; ad lucem leg. K. Mikkola.

SÄÄTILA JA PERHOSTEN VAELLUKSET KESÄLLÄ 1972

Kauri Mikkola

a. Säätila. Kesä 1972 jää mieliin eräänä lämpimimmistä mitä on ollut, miltei satumaisena. Keskilämpötilojensa puolesta Perä-Lappi oli kesä-heinäkuussa Etelä-Suomen veroinen ja tämä taas ikäänkuin siirtynään jonnekin kauas etelään. Heinäkuussa oli runsaasti öitä, jolloin puolen yön aikaan oli yli 20° lämmintä, joskus jopa 21-22°. Kun kesän mittaan useimmilla paikkakunnilla lisäksi satoi sopivasti, niin vohreys oli aivan poikkeuksellista, mm. nuorien tammien vuosikasvaimet saattoivat olla yli metrin mittaiset. Tilanne johtui siitä, että lämpimän mantereisen ja viileän atlanttisen ilmapinnan raja seilasi itsepäisesti länsipuolellemme, Itämeren-Skandinavian päällä. Elokuulle olivat sitten ominaisia rajut mutta lyhytaikaiset sateet. Perhoskesää heikentäneenä tekijänä on muistettava tammikuun pakkaskausi (-10-15°), jolloin ainakaan Etelä-Suomessa ei ollut lainkaan lunta. Keskiarvoiltaan keräilykuukaudet olivat seuraavanlaiset:

Kk.	alue	lämpötilan poikkeama normaalista	pilv. %:n p. normaalista	sademäärä %:na normaalista
IV	Etelä-S.	-0.5°	+5 %-yks.	150-200 %
V	E-S	± 0	+5	50-100
VI	E-S	+1.0 - 3.0 (W→E)	± 0	50-100
	Lappi	+4.0	-5	200-40
VII	E-S	+2.0 - 4.0	-5-10	100
	Lappi	+2.0 - 3.5	-5	100
VIII	E-S	+0.5 - 1.5	+5	150-250
IX	E-S	-0.5 - 0.0	0 - -5	50-75

Alkukesästä oli eräitä hyviä vaellustilanteita, mutta heinäkuun lämpimimmät säät eivät olleet kovin otollisia vaelluksille, sillä ilmavirtaukset suuntautuivat meille liikaa idästä. Elo-syyskuussa oli muutamia kunnollisia "kaakkoisputkia". Seuraavat päivämäärät kannattaa mainita: 30/4 - 6/5, 20-21/5, 5-8/6, 13-15/6, (23-24/6), (30/6 - 6/7), 8-9/7, 13-14/7, 25-26/7, 30/7 - 4/8, 8-9/8, 15-16/8, (20-21/8), (8-9/9), 10-12/9. Koska Venäjällä oli kevästä lähtien kuumaa, vaellukset ilmeisesti saapuivat meille tavallista helpommin.

b. Vaellukset. Vaellushavaintojen keräystä voidaan jälleen pitää seuran voimain osoituksena, sillä havaintoja jätti puolisoita sataa henkilöä, vaikka kokoomakirjeiden vähäisiä yksittäishavaintoja ei ole luettu mukaan. Täydennyslavaintoja toivon vieläkin, sillä tarkoitukseni on laatia aineistosta perusteellisempi selvitys vieraalla kielellä. Seuraava suppea esitys perustuu näiden henkilöiden havaintoihin, joille parhaat kiitokset (lisäksi on otettu huomioon Yrjö Saramon kirjoitukset Kymenlaakson Luonnossa): Aalto, A., Alaja, P., Albrecht, A., Airisto, J., Alvas, J., Attila, H. & M., v. Bonsdorff, R., Cygnell, M., Dölle, L., Ekholm, L., Englund, M., Fernelius, L.-E., Franssila, E., Färkkilä, M., Granqvist, P.-E., Haaranen, P., Hackman, W., Hakala, K. & P., Halme, E., Hanski, I., Hanttu, K., Harju, E., Havukkala, I., Heikinheimo, O., Heikkinen, P., Helminen, O., Holmberg, H., Huotari, J., Hublin, Ch., Hulkkonen, K., Itämies, J., Jalas, I., Jalava, J., Jantunen, J.,

Jokinen, P., Juvonen, J., Järvelä, A., Kaisila, J., Kaitila, J.-P. & P., Karvonen, E. & J., Karvonen, L., Kerppola, S., Keskinen, P., Keynäs, K., Kononen, M., Kontuniemi, T., Korpela, S., Koskinen, P., Krogerus, H., Kujala, V., Kumlander, B., Kuusinen, J., Kyrki, J., Laasonen, E., Lahtivirta, K. & T., Laitinen, J., Landtman, M., Lappi, E., Leinikka, S., Lehtinen, M., Lehtovirta, J., Lepistö, V., Leppälä, S., Lindberg, M., Linnaluoto, E., Mankki, A., Mannelin, V., Martikainen, R., Marttila, Y., Mikkola, A.V.V. & K., Muroke, P., Muurimaa, S., Mäntylä, K., Nauha, N., Nupponen, M., Olander, R., Palonen, O., Panula, P., Peltonen, O., Piirainen, S., Pokki, J., Pyörnilä, A., Raekunnas, M., Ranta, Y., Repo, E., Roine, A., Saarenmaa, H., Saaristo, M., Salmi, T., Salmivalli, K. & M., Savela, M., Savolainen, E., Savonius, K., Schwartz, A., Seppänen, R., Silfverberg, H., Sippola, L., Sjöholm, E., Skytén, R., Somerma, P., Sotavalta, O., Sundell, P., Suomalainen, E. & T., Söyrinki, N., Toivainen, K. & M., Tukiainen, P., Tulkki, P., Tuovinen, M., Tähtinen, S., Uravirta, J., Utrio, P., Uuspelto, P., Vaaja, J., Vakkari, P., Valkeila, E., Varis, V., Vepsäläinen, K., Viitassari, M., Viramo, J., Vuola, M., Vuorinen, J., Westerlund, E., Widén, C.-J. ja Ylönen, A. & E. (jos havaintoja antaneen nimi puuttuu, ota yhteys!)

Toivottavasti hyvä havainnointitahti jatkuu tulevaisuudessa myös tavallisempina kesinä!

Vaeltajista ensin varsinaiset vaeltajapäiväperhoset:

Pieris brassicae. Askainen 3/5, säätilan mukaan vaeltanut, Tvärminne, Ylänaa, Kakskerta, Dragsfjärd 8-17/6 pieniä määriä, heinäkuussa ehkä pientä vaeltamista. kotimainen polvi elokuussa.

Pieris rapae. Iitti 4/6-20/6 n. 20 yks.. 8/7 alkaen uusi selvä vaellus, 16/7 Karigasniemi ja Sodankylä, elokuussa melko yleinen.

Pontia daplidice. 1-4/7 pieni vaellusaalto, Helsinki, Virolahti, Ruokolahti. Suurvaellus alkoi 8/7, jolloin lajia saatiin kymmenittäin (m:f = 1:3) useista paikoista Pernajasta, Pyhtäältä ja Virolahdelta sekä yksittäisiä Mäntsälästä ja Heinolasta. 9/7 laji ehti Iittiin ja Saarijärvelle, 10/7 Kuopioon ja 13/7 Kuusamoon asti. Ilmeisesti pikkuvaelluksen jälkeläisiä alkoi lentää jo heinäkuun loppupäivinä, mutta yleisesti kotimaisia yksilöitä havaittiin vasta elokuun puolella, eniten 7-15/8. Mainittakoon Hailuoto 23/8 2 yks. Espoo, Haukilahti 6/10 -yksilö lienee ollut jo toista kotimaista polvea. Yhteensä ilmoitettiin elo-syyskuulta yli 250 yks. Loppukesästäkin tapahtui vaelluksia, mm. Pyhtää 2/8 klo 7.30-9.00 44 yks. NNW, loppuivat yhtäkkiä, Tampere 11/9 9 yks. E.

Colias hyale. Lajia saatiin ilmeisesti 1 yks. jo 13/6 (paikka?). sitten 4/7 Mäntsälästä ja 19/7 Virolahdelta. Lienee vaeltanut enemmältikin alkukesästä, koska loppukesästä tavattiin ainakin osittain kotimaisia yksilöitä monin paikoin, mm. PS:Riistavesi 23 yks. 29/7-6/8. Lahdessa lenteli 23/8 30 yks. samalla pellolla, mutta hävisi sieltä. Koko kesänä saatiin ja havaittiin lähes 100 yks.

Colias crocea. Helsinki 6/8 1 yks.

Nymphalis io. Näytti vaeltaneen jo varhain: Helsinki 3/5, 20/5 ja 2/6, Tvärminne ja Pernaja 21/5, Hattula ja Iitti 10/6. 29/7 alkoi lento, joka huipentui 6-7/8, jolloin parilla luodolla Tvärminnen ulkoluolella oli parisen sataa yksilöä ja Helsingin ulkopuolella Iso-saareissa "massoittain", mukana ilmeisesti sekä kotimaista polvea että uusia vaelluksia. EH:ta pohjoisempaa lajia ei ole ilmoitettu. Viimeinen yksilö lenteli Virolahden ulkosaaristossa 1/10.

Nymphalis L-album. PK:Pyhäselkä 10/8 1 yks.

Vanessa atalanta. Tvärminne 8/6 4, 9/6 2 ja 10/6 2 yks., Sammatu 11/6, myöhemmin, varsinkin 14-18/6, monin paikoin, mm. Ruovedellä. Vaellus ulottunut kauas, sillä Ylitorniolta 2 toukkaa 9/7. P.S.: Tvärm. jo 6/6 1 yks. Aikuishavaintoja heinäkuulta vain 4, mm. Oulu 21/7, kunnes 28/7 (Tvärm. jo 23/7) alkoi runsas lento, ilmeisesti enimmäkseen kotimaista polvea, mm. Hollola 75, Leppävirta 11, Iisalmi 1, Hailuoto 13 ja Kuusamo 1 yks. 20/8. Viimeiset 16/9.

Vanessa cardui. Kesäkuussa 6 yks., ensimmäinen 9/6 Iitti, pohjoisin PS:Leppävirta 25/6, 4-7/7 muutama, kunnes 8/7 alkoi suuri vaellus, joka ulottui jo Tampereen seudulle asti, Pyhtäällä perhosten nähtiin tulevan mereltä, samoin seuraavan päivänä vaeltavan Hattulassa (80 yks.), Tvärminnen saaristossa oli kymmeniä 9/7, 10/7 lajitavattiin Vesannolla ja 11/7 Inarissa ja Utsjoella sekä 12/7 Kilpisjärvellä. Myöhemmin se tavattiin vielä Kevolla ja Karigasniemessä sekä lähes päivittäin Sodankylässä. Tämän vaelluksen yksilöt olivat kuluneita, ja 20/7 jälkeen ei havaintoja juuri ole. Elokuussa ohdakeperhosia oli paljon vähemmän kuin edellistä, esim. EH:ssa parisenkymmentä, syyskuussa lenteli yksittäisiä ja viimeinen 6/10 Kirkkonummella.

Issoria lathonia. Lajista saattaa olla paikallisia kantoja, mm. Sotavallan mukaan Lempäälässä. I hav. 4/6 Myrskylässä, kesäkuulta vähän havaintoja, lienee vaeltanut heinäkuussa, yleinen mm. Ruokolahdella ja Imatralla 15-16/7, elokuussa jonkin verran. Tätä lajia pitäisi enemmän seurata! Samoin tavallisia Pieris-lajeja.

Argynnis laodice. Pyhtäältä 26-31/7 11 f., väliltä A:Jomala-U:Myrskylä ja Pyhtää 2-7/8 7 yks., siis yht. 18.

Yhteenvedo päiväperhosista: Alkukesälle olivat ominaisia päiväperhosvaellukset (kts. säät), loppukesälle enemmänkin niiden kotimaiset polvet sekä puolestaan yöperhosten vaellukset. N. io ja V. atalanta tulivat alkukesällä, P. daplidice ja V. cardui heinäkuussa, mutta menivät kauemmaksi pohjoiseen, jälkimmäinen oli yllättävän vähälukuinen elo-syyskuussa.

Muut: Macroplossum stellatarum. PK:Pyhäselkä 9/8.

Acherontia atropos. Kuulopuheen mukaan 1 yks. saatu (paikka?), mutta H. convolvulita ei ainuttakaan. Hyvin kiintoisaa; koska kaakossa olosuhteet olivat hyvin edulliset, tämä viittaisi siihen, että nämä lajit vaeltaisivat meille ~~enemmän~~ etelästä.

Leucoma salicis. Pitkästä aikaa yleinen, paikoin runsas, esim. Virolahti, lähes 200 yks. Ensimmäiset 26/6 (Virolahti, Mäntyharju)-28/6 (Tampere), yleensä ei 6/7 jälkeen, Bromarv vielä 11/7. Meressä havaittu ajautumia (Helsinki, Virolahti) sekä vaelluslentoa Pernajassa. SE-Suomessa naarasyliivoima. Ei ilmoitettu Tampereen pohjoispuolelta. Kaikki havainnot tervetulleita. Myös v:ltä 1954!

Euproctis similis. I heinäkuun puolella välissä Haapasaarilta (Luonto-liitto), yleensä vasta elokuun jälkipuoliskolta, esiintymä keskittyi SE-Suomeen, läntisin Espoosta, pohjoisin peräti Lieksasta (PK:lle uusi). Yht. lähes 50 yks. Luonne epäselvä, yhtäkkisyys ja Lieksa viittaavat vaellukseen, sääyhteyttä ei havaittavissa.

Agrotis ypsilon. Yllättävän vähälukuinen, vain parikymmentä yks. ilmoitettu, Byhtää 1/8, Helsinki 3/8, enemmälti 15/8 eiveness.

Actebia fennica. Ei yhtään ilmoitusta.

Amphipyra perflua. Mahd. vaellus ei havaittavissa, koska yleinen muutenkin.

Apamea zollikoferi. Helsinki 8/8, vaeltaja?

Spodoptera exigua. 62 yks. ilmoitettu, erillinen yks. Helsingistä "3-5"/7, sitten 2/8 Pälkäne ja samoina päivinä Nauvo, enemmälti 15/8 jälkeen, suuri osa näistä 10-16/9.

Heliothis dipsacea. Kemiö 30/6 -yksilö saattaa olla kotimaista kanttaakin, mutta elokuussa vaelsi, väliltä Bromarv-Virolahti 11 yks. 7/8 alkaen.

Heliothis armigera. Virolahti "22/8-2/9" 1 yks.

Heliothis scutosa. U:Siuntio 8/8 1 yks. ja A:Eckerö 14/8 1 yks.

Porphyrinia noctualis. "7-9"/8 peräti Kuopiosta (uusi PS:lle) ja 21/8 Virolahdelta toinen yks.

Emmelia trabealis. V: Turku, Kaksikerta 2/8 1 yks.

Catocala sponosa. 1/8 Helsinki 1 yks. sekä "4-15"/8 Pernaja 3 yks.

Catocala nupta. 6 yks., ensimmäinen 31/7, mm. Sysmä.

Catocala adultera. 400 yksilöä ilmoitettu, näistä 188 PK:Pyhäselästä. Erillinen yks. 17/7 Ilomantsista, muuten ensimmäiset: Virolahti 25/7, Helsinki 28/7, Föglö 29/7. PK:ssa naarasyliivoima. Kotimaisen kannan osuus esiintymään epäselvä.

Catocala fulminea. Tvärminne "1-7"/8, Imatra 9/8.
Catocala fraxini. Runsaaseen lentoon, ilmeisesti myös vaelluksella osuutensa, saatiin mm. Virolahden Huovarista Suomenlahdelta.

Plusia ni. Maalle uusi vaeltaja, saatiin ainakin 4 yksilöä elokuun loppupuoliskolla: Helsinki ja mlk., Pälkäne, Askainen.

Plusia gamma. Yllättävän vähälukuinen, loppukesästäkin yleensä korkeintaan muutamia yks./ilta. Kesäkuulta ilmoitettu vain 4 löytöä, pohjoisissa Vesannolta, viimeinen Espoosta 8/10.

Scopula rubiginata. Saattoi vaeltaa koska saatiin monin paikoin etelärannikolta, ensimmäinen 26/7 Virolahdelta, yhteensä n. 20 yks.

Orthonama obstipata. Imatra 11/9.

Lithosia griseola. Vain 2 yks. ilmoitettu, Haapasaari 12/7 ja Lahti "21-28"/7.

Lithosia sororcula. Maalle uusi laji, ilmeisesti 6 yksilöä saatiin, ensin "11-12"/8 Virolahdelta, muita paikkoja Pyhtää ja Imatra (12/9). Kts. Saramo, Kymenlaakson Luonto.

Pelosia muscerda. Ainoa ilmoitettu: Virolahti 11/9.

Euchromius ocellus. Porvoo 17/8, Imatra 9/9.

Salebria semirubella. Ainakin Imatralla paikallinen, mutta vaelsi heinä-elokuun vaihteessa ja myöhemmin, puolen tusinaa yksilöä.

Pyralis regalis. Helsinki, Vallisaari 8/8 lienee ollut vaeltaja.

Nomophila noctuella. 60-70 yks. yhteensä, Imatra 16/7, Pyhtää 17/7, syyskuussa ehkä kotimaista polvea.

Ostrinia nubilalis. Kirkkonummi "6-8/8.

Pyrausta palealis. "13-14"/7 Turusta 1 yks.

Pyrausta sticticalis. Yli 50 yks., mm. 20 yks. 8/8 Porvoosta.

Nothris lemniscella. Helsinki, Kirkkonummi, Tvärminne elokuun al.

Plutella maculipennis. Muutama jo toukokuun lopulla (Virolahti, Kaksikerta), mutta kesäkuussakin vähän. Mäntyharjulta 8/7 äkkiä 120 yks. (10 yks. aikaisemmin). Loppukesästäkään lajia ei ollut kovin paljon.

Lopputoteamus: monilajisin vaelluskesä sitten vuoden 1960.

